

DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 23 października 2000 r.

ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno - Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

działając zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu⁴ oraz w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojednawczy w dniu 18 lipca 2000 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzicznym dobrem, które musi być chronione, bronione i traktowane jako takie.
- (2) We wnioskach z seminarium ministerialnego w sprawie wspólnotowej polityki wodnej, które odbyło się w 1988 r. we Frankfurcie, podkreślono, że istnieje potrzeba ustanowienia przepisów prawodawstwa wspólnotowego obejmujących jakość ekologiczną. Rada w swojej rezolucji z dnia 28 czerwca 1988 r.⁵ zwróciła się do Komisji o przedłożenie propozycji dotyczących poprawy jakości ekologicznej wspólnotowych wód powierzchniowych.
- (3) W deklaracji w sprawie wód podziemnych, ogłoszonej po seminarium ministerialnym, które odbyło się w 1991 r. w Hadze, uznano potrzebę działań w celu niedopuszczenia do długoterminowego pogorszenia się jakości i ilości wód słodkich oraz wezwano do opracowania programu działań do realizacji do 2000r., mających na celu zrównoważone gospodarowanie zasobami wód słodkich i ich ochronę. W swoich rezolucjach z dnia 25 lutego 1992 r.⁶ oraz dnia 20 lutego 1995 r.⁷, Rada, w ramach ogólnej polityki ochrony wód słodkich, zwróciła się o opracowanie programu działań w zakresie wód podziemnych oraz o wprowadzenie zmian do dyrektywy Rady 80/68/EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne⁸.
- (4) Wody na obszarze Wspólnoty znajdują się pod wzrastającą presją spowodowaną ciągłym

¹ Dz.U. C 184 z 17.6.1997, str. 20, Dz.U. C 16 z 20.1.1998, str. 14 oraz Dz.U. C 108 z 7.4.1998, str. 94.

² Dz.U. C 355 z 21.11.1997, str. 83.

³ Dz.U. C 180 z 11.6.1998, str. 38.

⁴ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 1999 r. (Dz.U. C 150 z 28.5.1999, str. 419), potwierdzone dnia 16 września 1999 r. Wspólne Stanowisko Rady z dnia 22 października 1999 r. (Dz.U. C 343 z 30.11.1999, str. 1). Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 września 2000 r. i decyzja Rady z dnia 14 września 2000 r.

⁵ Dz.U. C 209 z 9.8.1988, str. 3.

⁶ Dz.U. C 59 z 6.3.1992, str. 2.

⁷ Dz.U. C 49 z 28.2.1995, str. 1.

⁸ Dz.U. L 20 z 26.1.1980, str. 43. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48).

wzrostem zapotrzebowania na wystarczającą ilość wody o dobrej jakości do wszystkich celów. W dniu 10 listopada 1995 r., Europejska Agencja Środowiska w swoim sprawozdaniu „Środowisko w Unii Europejskiej – 1995 r.” przedstawiła uaktualnione sprawozdanie o środowisku, potwierdzając potrzebę działań dla ochrony wód Wspólnoty w zakresie zarówno ilościowym jak i jakościowym.

- (5) W dniu 18 grudnia 1995 r. Rada przyjęła wnioski wymagające, między innymi, opracowania nowej ramowej dyrektywy ustanawiającej podstawowe zasady trwałej polityki wodnej w Unii Europejskiej i zapraszające Komisję do przedłożenia propozycji w tym zakresie.
- (6) W dniu 21 lutego 1996 r. Komisja przyjęła komunikat dla Parlamentu Europejskiego oraz Rady w sprawie polityki wodnej Wspólnoty Europejskiej, ustanawiający założenia dla wspólnotowej polityki wodnej.
- (7) W dniu 9 września 1996 r. Komisja przedstawiła propozycję decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie programu działań dla zintegrowanej ochrony i gospodarki wodami podziemnymi⁹. W tej propozycji Komisja podkreśliła potrzebę ustalenia procedur uregulowania poboru wód słodkich oraz dla monitorowania jakości i ilości wód słodkich.
- (8) W dniu 29 maja 1995 r. Komisja przyjęła komunikat dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozsądnego użytkowania i ochrony terenów podmokłych, w którym uznano znaczenie funkcji, jakie pełnią one w ochronie zasobów wodnych.
- (9) Konieczne jest opracowanie zintegrowanej polityki wodnej Wspólnoty.
- (10) Rada w dniu 25 czerwca 1996 r., Komitet Regionów w dniu 19 września 1996 r., Komitet Ekonomiczno - Społeczny w dniu 26 września 1996 r. oraz Parlament Europejski w dniu 23 października 1996 r. wezwały Komisję do przedłożenia propozycji dyrektywy Rady ustanawiającej ramy dla europejskiej polityki wodnej.
- (11) Jak określono w art. 174 Traktatu, wspólnotowa polityka w dziedzinie środowiska naturalnego ma przyczyniać się do wypełniania celów zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska poprzez rozsądne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych, oraz powinna być oparta na zasadzie ostrożności oraz zasadach, mówiących, że należy podejmować działania zapobiegawcze; że szkody wyrządzone w środowisku powinny być przede wszystkim, naprawiane u źródła oraz, że zanieczyszczający płacić.
- (12) Na podstawie art. 174 Traktatu, Wspólnota przy opracowywaniu polityki w dziedzinie środowiska, powinna uwzględnić dostępne dane naukowo - techniczne, warunki środowiska w różnych regionach Wspólnoty, rozwój gospodarczy i społeczny Wspólnoty jako całości oraz zrównoważony rozwój jej regionów, jak również potencjalne korzyści i koszty, które mogą wynikać z działania lub zaniechania działania.
- (13) Istnieją różnorodne uwarunkowania i potrzeby we Wspólnocie, które wymagają różnych specyficznych rozwiązań. Zróżnicowanie to powinno być uwzględniane podczas planowania i realizacji działań celem zapewnienia ochrony i zrównoważonego korzystania z wód w ramach dorzecza. Decyzje powinny być podejmowane jak najbliżej miejsca, w którym woda narażona jest na negatywne oddziaływanie lub użytkowana. Priorytet winien być przyznany działaniom w ramach odpowiedzialności poszczególnych Państw Członkowskich poprzez opracowywanie programów działań dostosowanych do warunków regionalnych i lokalnych.
- (14) Osiągnięcie celów niniejszej dyrektywy jest uzależnione od ścisłej współpracy i spójnych działań na poziomie wspólnotowym, Państw Członkowskich oraz lokalnym, jak również od

⁹ Dz.U. C 355 z 25.11.1996, str. 1.

informacji, konsultacji i zaangażowania ogółu społeczeństwa, w tym użytkowników.

- (15) Zaopatrzenie w wodę jest usługą interesu ogólnego, zgodnie z definicją w komunikacie Komisji w sprawie usług interesu ogólnego w Europie¹⁰.
- (16) Konieczna jest dalsza integracja ochrony i zrównoważonego gospodarowania wodą z innymi dziedzinami polityk wspólnotowych, takich jak energetyka, transport, rolnictwo, rybołówstwo, polityka regionalna i turystyka. Niniejsza dyrektywa powinna tworzyć podstawę do kontynuacji dialogu oraz rozwoju strategii dla dalszej integracji poszczególnych obszarów polityk. Niniejsza dyrektywa może także mieć ważny wkład w inne dziedziny współpracy między Państwami Członkowskimi, między innymi w ramach Europejskiej Perspektywy Rozwoju Przestrzennego (EPRP).
- (17) Efektywna i spójna polityka wodna powinna uwzględniać wrażliwość ekosystemów wodnych położonych blisko wybrzeży morskich i ujść rzek czy zatok lub względnie zamkniętych mórz, ponieważ ich równowaga jest pod silnym wpływem jakości wód śródlądowych wpływających do nich. Ochrona stanu wód w dorzeczu przyniesie korzyści ekonomiczne poprzez wniesienie wkładu do ochrony populacji ryb, włączając populacje ryb wód przybrzeżnych.
- (18) Wspólnotowa polityka wodna wymaga przejrzystych, efektywnych i spójnych ram legislacyjnych. Wspólnota powinna określić wspólne zasady oraz ogólne ramy dla działań. Niniejsza dyrektywa powinna tworzyć takie ramy i stanowić podstawę koordynacji oraz integracji działań oraz, w dłuższej perspektywie, ustanawiania dalszych ogólnych zasad i struktur ochrony wód i zrównoważonego korzystania z wody na terytorium Wspólnoty zgodnie z zasadą pomocniczości.
- (19) Niniejsza dyrektywa ma na celu utrzymanie i poprawę środowiska wodnego we Wspólnocie. Ten cel jest szczególnie związany z jakością danych wód. Ochrona przed pogorszeniem się stanu ilościowego jest elementem pomocniczym w zapewnianiu wód dobrej jakości, dlatego należy również ustanowić działania obejmujące aspekt ilościowy, służące zapewnieniu ich dobrej jakości.
- (20) Stan ilościowy danej części wód podziemnych może mieć wpływ na jakość ekologiczną wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych związanych z tą częścią wód podziemnych.
- (21) Wspólnota i Państwa Członkowskie są stronami różnych umów międzynarodowych zawierających ważne zobowiązania w zakresie do ochrony wód morskich przed zanieczyszczeniem, szczególnie Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, podpisanej w Helsinkach w dniu 9 kwietnia 1992 r. i zatwierdzonej decyzją Rady 94/157/WE¹¹, Konwencji o ochronie środowiska morskiego północno - wschodniego Atlantyku, podpisanej w Paryżu w dniu 22 września 1992 r. i zatwierdzonej decyzją Rady 98/249/WE¹², oraz Konwencji o ochronie Morza Śródziemnego przed zanieczyszczeniem, podpisanej w Barcelonie w dniu 16 lutego 1976 r. i zatwierdzonej decyzją Rady 77/585/EWG¹³, oraz jej Protokołu o ochronie Morza Śródziemnego przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych, podpisanego w Atenach w dniu 17 maja 1980 r. i zatwierdzonego decyzją Rady 83/101/EWG¹⁴. Niniejsza dyrektywa ma za zadanie przyczynić się do umożliwienia Wspólnocie i Państwom Członkowskim wypełnienia tych zobowiązań.
- (22) Niniejsza dyrektywa powinna przyczynić się do stopniowej redukcji emisji substancji

¹⁰ Dz.U. C 281 z 26.9.1996, str. 3.

¹¹ Dz.U. L 73 z 16.3.1994, str. 19.

¹² Dz.U. L 104 z 3.4.1998, str. 1.

¹³ Dz.U. L 240 z 19.9.1977, str. 1.

¹⁴ Dz.U. L 67 z 12.3.1983, str. 1.

niebezpiecznych do wód.

- (23) Niezbędne jest ustanowienie wspólnych zasad w celu koordynacji wysiłków, podejmowanych przez Państwa Członkowskie w kierunku lepszej ochrony wód Wspólnoty w aspekcie ilościowym i jakościowym, propagowania zrównoważonego korzystania z wód, dążenie do uregulowania problemów wód transgranicznych, zapewnienie ochrony ekosystemów wodnych oraz ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio od nich zależnych, a także dla zabezpieczenia i rozwijanie potencjalnych sposobów korzystania z wód Wspólnoty.
- (24) Dysponując wodą dobrej jakości będzie można zapewnić ludności zaopatrzenia w wodę do picia.
- (25) Powinny zostać ustalone wspólne definicje stanu wód w aspekcie jakości, oraz, tam, gdzie odnosi się to do celów w zakresie ochrony środowiska, w aspekcie ilości. Powinny zostać określone cele środowiskowe dla zapewnienia osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całej Wspólnotie oraz dla zapobieżenia pogorszenia się stanu wód na poziomie wspólnotowym.
- (26) Państwa Członkowskie powinny dążyć do osiągnięcia celu, jakim jest co najmniej dobry stan wód, poprzez określenie i wdrożenie koniecznych działań w ramach zintegrowanych programów działań, uwzględniając istniejące wspólnotowe wymogi. Tam, gdzie aktualny stan wód jest dobry, powinien on zostać utrzymany. W przypadku wód podziemnych, poza wymogami dobrego stanu, każdy znaczący i utrzymujący się trend wzrostu stężenia jakiegokolwiek zanieczyszczenia powinien zostać zidentyfikowany i odwrócony.
- (27) Ostatecznym celem niniejszej dyrektywy jest wyeliminowanie priorytetowych substancji niebezpiecznych i przyczynienie się do osiągnięcia stężeń w środowisku morskim bliskich wartościom tłowym substancji występujących naturalnie.
- (28) Wody powierzchniowe i wody podziemne są w zasadzie odnawialnymi zasobami naturalnymi; w szczególności zadanie mające na celu zapewnienie dobrego stanu wód podziemnych wymaga wczesnych działań i stabilnego, długoterminowego planowania działań ochronnych, ze względu na naturalne przesunięcie w czasie między zastosowaniem działań a ukształtowaniem i odtworzeniem stanu tych wód. Czas na poprawę stanu wód powinien być uwzględniany w harmonogramach przy ustanawianiu działań służących osiągnięciu dobrego stanu wód podziemnych i odwracania wszelkich znaczących i utrzymujących się tendencji wzrostu stężenia każdej substancji zanieczyszczającej w wodach podziemnych.
- (29) W swoich dążeniach do osiągnięcia celów określonych w niniejszej dyrektywie oraz przy ustalaniu w związku z tym odpowiedniego programu działań, Państwa Członkowskie mogą stopniowo wdrażać program działań, w celu równomiernego rozłożenia kosztów wdrażania.
- (30) W celu zapewnienia pełnego i spójnego wdrażania niniejszej dyrektywy, jakiegokolwiek przedłużenia harmonogramu powinny być dokonywane na podstawie właściwych, oczywistych i przejrzystych kryteriów oraz być uzasadnione przez Państwa Członkowskie w planach gospodarowania wodami w dorzeczu.
- (31) W przypadkach, gdy część wód jest tak zmieniona na skutek działalności człowieka lub jej stan naturalny jest taki, że osiągnięcie dobrego stanu może być niewykonalne lub niewspółmiernie kosztowne, mogą zostać określone mniej rygorystyczne cele środowiskowe na podstawie właściwych, oczywistych i przejrzystych kryteriów, oraz powinny zostać podjęte wszystkie praktyczne działania celem niedopuszczenia do dalszego pogarszania się stanu wód.
- (32) W pewnych specyficznych warunkach mogą zaistnieć podstawy do zastosowania odstępstwa od wymogu zapobiegania dalszemu pogarszaniu się dobrego stanu wód lub osiągnięcia takiego

stanu, jeżeli niepowodzenie w osiągnięciu celu zostało spowodowane nieprzewidywanymi lub wyjątkowymi okolicznościami, szczególnie powodzią lub suszą lub wynikało z nadrzędnego interesu publicznego, nowej zmiany charakterystyki fizycznej części wód powierzchniowych lub ograniczenia poziomu części wód podziemnych, pod warunkiem, że podjęte zostały wszelkie możliwe działania zmierzające do zmniejszenia negatywnych oddziaływań na stan części wód.

- (33) Powinno się dążyć do osiągnięcia dobrego stanu wód w każdym dorzeczu tak, aby działania w odniesieniu do wód powierzchniowych i wód podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego były skoordynowane.
- (34) Z punktu widzenia celów ochrony środowiska naturalnego istnieje potrzeba większej integracji aspektów ilościowych i jakościowych zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych, przy uwzględnieniu naturalnego przepływu wody w cyklu hydrologicznym.
- (35) W ramach dorzecza, w przypadku gdy korzystanie z wód może mieć skutki transgraniczne, wymogi dla osiągnięcia celów środowiskowych ustalone na podstawie niniejszej dyrektywy, w szczególności we wszystkich programach działań, powinny być skoordynowane dla całego obszaru dorzecza. Dla dorzeczy wykraczających zasięgiem poza granice Wspólnoty, Państwa Członkowskie powinny podjąć starania w celu zapewnienia właściwej koordynacji z odpowiednimi państwami trzecimi. Niniejsza dyrektywa ma na celu przyczynienie się do wdrożenia zobowiązań wspólnotowych podjętych w ramach międzynarodowych konwencji w sprawie ochrony wód i gospodarki wodnej, szczególnie w ramach Konwencji Narodów Zjednoczonych o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych, zatwierdzonej decyzją Rady 95/308/WE¹⁵ i wszelkich dalszych uzgodnień dotyczących jej stosowania.
- (36) Konieczne jest wykonanie analiz charakterystyki dorzecza oraz wpływu działalności człowieka, jak również analizy ekonomicznej korzystania z wód. Państwa Członkowskie powinny monitorować zmiany stanu wód w sposób systematyczny i porównywalny w całej Wspólnocie. Taka informacja jest konieczna dla określenia odpowiedniej podstawy dla Państw Członkowskich do opracowania programów działań dla osiągnięcia celów ustalonych na mocy niniejszej dyrektywy.
- (37) Państwa Członkowskie powinny identyfikować wody wykorzystywane do poboru wody do picia oraz zapewnić zgodność z dyrektywą Rady 80/778/EWG z dnia 15 lipca 1980 r. odnoszącą się do jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi¹⁶.
- (38) Właściwe może okazać się zastosowanie instrumentów ekonomicznych przez Państwa Członkowskie w ramach programu działań. Zasada zwrotu kosztów usług wodnych, w tym kosztów dotyczących zasobów i środowiska, związanych ze szkodami lub negatywnym wpływem na środowisko wodne, powinna być uwzględniona, w szczególności zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”. Do tego celu będzie konieczna analiza ekonomiczna usług wodnych oparta na długoterminowych prognozach zapotrzebowania i wykorzystania wody w dorzeczu.
- (39) Istnieje potrzeba zapobieżenia lub ograniczenia wpływu zdarzeń, w wyniku których wody są przypadkowo zanieczyszczane. Działania w tym celu powinny być zawarte w programie działań.
- (40) W odniesieniu do zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli, wspólnotowa polityka wodna powinna być oparta na podejściu łączonym polegającym na ograniczaniu zanieczyszczeń u

¹⁵ Dz.U. L 186 z 5.8.1995, str. 42.

¹⁶ Dz.U. L 229 z 30.8.1980, str. 11. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 98/83/WE (Dz.U. L 330 z 5.12.1998, str. 32).

źródła ich powstawania, poprzez ustanowienie dopuszczalnych wartości emisji oraz środowiskowych norm jakości.

- (41) W odniesieniu do ilości wód, powinny zostać ustanowione ogólne zasady kontroli poboru i retencjonowania wód, w celu zapewnienia równowagi środowiskowej narażonych systemów wodnych.
- (42) Należy ustanowić wspólne środowiskowe normy jakości i dopuszczalne wartości emisji dla niektórych grup lub rodzajów zanieczyszczeń jako minimalne wymagania w prawodawstwie wspólnotowym. Należy stworzyć przepisy zapewniające przyjęcie takich norm na poziomie wspólnotowym.
- (43) Należy zaprzestać lub stopniowo eliminować zanieczyszczenie przez zrzuty, emisje lub straty priorytetowych substancjach niebezpiecznych. Parlament Europejski i Rada powinny, na wniosek Komisji, uzgodnić listę substancji uznanych za priorytetowe dla działania oraz uzgodnić szczególne działania, jakie powinny zostać podjęte dla przeciwdziałania zanieczyszczaniu wód tymi substancjami, przy uwzględnieniu wszystkich ich znaczących źródeł; należy także określić poziom opłacalności i proporcjonalności oraz wziąć pod uwagę możliwość łączenia działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń.
- (44) Przy identyfikowaniu priorytetowych substancji niebezpiecznych powinno się uwzględniać zasadę ostrożności, polegającą w szczególności na ustaleniu potencjalnych niekorzystnych skutków stosowania produktu oraz na naukowej ocenie ryzyka.
- (45) Państwa Członkowskie powinny przyjąć działania w celu wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe, oraz w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje, które przy braku takich działań uniemożliwiłyby osiągnięcie przez Państwa Członkowskie celów w odniesieniu do części wód powierzchniowych.
- (46) Dla zapewnienia udziału ogółu społeczeństwa, w tym użytkowników wody w ustaleniu i aktualizacji planów gospodarowania wodami w dorzeczu, konieczne jest dostarczenie odpowiedniej informacji o planowanych działaniach oraz składanie sprawozdań o postępach w ich wdrażaniu, w celu włączenia ogółu społeczeństwa przed podjęciem ostatecznych decyzji w sprawie niezbędnych działań.
- (47) Niniejsza dyrektywa powinna stworzyć mechanizmy radzenia sobie z przeszkodami utrudniającymi dokonanie postępu na drodze do poprawy stanu wód, jeżeli te przeszkody nie są uwzględnione winnych przepisach prawodawstwa wodnego Wspólnoty, w celu opracowania właściwych strategii Wspólnoty dla ich pokonania.
- (48) Komisja powinna corocznie przedstawiać uaktualniony plan wszelkich inicjatyw, które zamierza zaproponować w odniesieniu do sektora wodnego.
- (49) W celu zapewnienia spójnego podejścia we Wspólnocie powinny zostać ustalone specyfikacje techniczne jako część niniejszej dyrektywy. Kryteria oceny stanu wód są znaczącym krokiem naprzód. Dostosowania pewnych technicznych elementów do rozwoju technicznego oraz normalizacji monitorowania, pobierania próbek i metod analizy powinny zostać przyjęte zgodnie z procedurą komitetu. Komisja może przyjąć wytyczne w zakresie stosowania tych kryteriów dla charakterystyki obszarów dorzeczy i oceny stanu wód, celem wspierania ich szerokiego zrozumienia i spójnego stosowania.
- (50) Działania konieczne w celu wdrożenia niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą procedury wykonywania

uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji¹⁷.

- (51) Wdrożenie niniejszej dyrektywy ma na celu osiągnięcie poziomu bezpieczeństwa wód co najmniej równoważnego poziomowi zapewnionemu w niektórych wcześniejszych aktach prawnych, które powinny zatem zostać uchylone w momencie, gdy odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy zostaną w pełni wdrożone.
- (52) Przepisy niniejszej dyrektywy przewidują nowsze ramy kontroli zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi w stosunku do ustalonych na podstawie dyrektywy 76/464/EWG¹⁸. Dlatego też ta dyrektywa powinna być uchylona z chwilą pełnego wdrożenia odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy.
- (53) Należy zapewnić pełne wdrożenie i stosowanie istniejącego prawodawstwa dotyczącego środowiska naturalnego w zakresie ochrony wód. Konieczne jest zapewnienie prawidłowego stosowania przepisów wykonawczych wdrażających niniejszą dyrektywę w całej Wspólnocie, poprzez stosowanie właściwych kar przewidzianych w prawodawstwie Państw Członkowskich. Kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram dla działań na rzecz ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, polegających na:

- a) zapobieganiu dalszemu pogarszaniu się ekosystemów wodnych oraz ochronie i poprawie stanu tych ekosystemów wodnych, a także, w odniesieniu do potrzeb wodnych, stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;
- b) propagowaniu zrównoważonego korzystania z wody opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;
- c) dążeniu do większej ochrony i poprawy stanu środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne przedsięwzięcia służące stopniowemu ograniczeniu zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych oraz zaprzestaniu lub stopniowemu eliminowaniu zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;
- d) zapewnianiu stopniowego ograniczenia zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganiu ich dalszemu zanieczyszczeniu, oraz
- e) dążeniu do zmniejszenia skutków powodzi i suszy, a przez to przyczynianiu się do:
 - zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, co jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód,
 - znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
 - ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz

¹⁷ Dz.U. C 184 z 17.7.1999, str. 23.

¹⁸ Dz.U. L 129 z 18.5.1976, str. 23. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48).

- osiągania celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę środowiska morskiego i zapobieganie jego zanieczyszczeniu, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, zmierzające do zaprzestania lub stopniowego eliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, przy uwzględnieniu ostatecznego celu, jakim jest osiągnięcie w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tłowym dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1. „Wody powierzchniowe” oznaczają wody śródlądowe za wyjątkiem wód podziemnych; wody przejściowe i wody przybrzeżne, za wyjątkiem sytuacji, kiedy z uwagi na stan chemiczny można do nich również zaliczyć wody terytorialne.
2. „Wody podziemne” oznaczają wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie saturacji, oraz w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebiem.
3. „Wody śródlądowe” oznaczają wszystkie wody stojące lub płynące na powierzchni lądu i wszelkie wody podziemne po lądowej stronie linii bazowej, od której jest odmierzana szerokość wód terytorialnych.
4. „Rzeka” oznacza część wód śródlądowych płynących w przeważającej części po powierzchni lądu, ale mogących na pewnym odcinku swojego biegu płynąć pod ziemią.
5. „Jezioro” oznacza część wód śródlądowych powierzchniowych stojących .
6. „Wody przejściowe” oznaczają części wód powierzchniowych w obszarach ujść rzek, które są częściowo zasolone na skutek bliskości wód przybrzeżnych, ale które są pod znacznym wpływem dopływów wód słodkich.
7. „Wody przybrzeżne” oznaczają wody powierzchniowe po lądowej stronie linii, której każdy punkt znajduje się w odległości jednej mili morskiej po morskiej stronie od najbliższego punktu linii bazowej, od której mierzona jest szerokość wód terytorialnych, rozciągające się, gdzie stosowne, aż do zewnętrznej granicy wód przejściowych.
8. „Sztuczna część wód” oznacza część wód powierzchniowych powstałą na skutek działalności człowieka.
9. „Silnie zmieniona część wód” oznacza część wód powierzchniowych, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka, wyznaczony przez Państwo Członkowskie zgodnie z przepisami załącznika II.
10. „Część wód powierzchniowych” oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.
11. „Warstwa wodonośna” oznacza podpowierzchniową warstwę lub warstwy skał lub inny poziom geologiczny o wystarczającej porowatości i przepuszczalności, umożliwiające znaczący przepływ wód podziemnych lub pobór znaczących ilości wód podziemnych.
12. „Część wód podziemnych” oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w

obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

13. „Dorzecze” oznacza obszar lądu, z którego cały spływ powierzchniowy jest odprowadzany przez system strumieni, rzek i, gdzie stosowne, jezior, do morza poprzez pojedyncze ujście ciek, estuarium lub deltę.
14. „Zlewnia” oznacza obszar lądu, z którego cały spływ powierzchniowy jest odprowadzany poprzez system strumieni, rzek i, gdzie stosowne, jezior, do określonego punktu w biegu ciek (zwykle do jeziora lub zbiegu rzek).
15. „Obszar dorzecza” oznacza obszar lądu i morza, składający się z jednego lub wielu sąsiadujących ze sobą dorzeczy wraz ze związanymi z nimi wodami podziemnymi i wodami przybrzeżnymi, określony na mocy art. 3 ust. 1 jako główna jednostka gospodarowania wodami w dorzeczu.
16. „Właściwe władze” oznaczają organ lub organy określone na mocy art. 3 ust. 2 lub 3.
17. „Stan wód powierzchniowych” jest ogólnym określeniem stanu części wód powierzchniowych, wyznaczonym przez gorszy ze stanów ekologicznego lub chemicznego.
18. „Dobry stan wód powierzchniowych” oznacza stan osiągnięty przez część wód powierzchniowych, jeżeli zarówno jej stan ekologiczny, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej „dobry”.
19. „Stan wód podziemnych” jest ogólnym określeniem stanu części wód podziemnych, wyznaczonym przez gorszy ze stanów ilościowego lub chemicznego.
20. „Dobry stan wód podziemnych” oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej „dobry”.
21. „Stan ekologiczny” jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej zgodnie z załącznikiem V.
22. „Dobry stan ekologiczny” oznacza stan części wód powierzchniowych, sklasyfikowany zgodnie z załącznikiem V.
23. „Dobry potencjał ekologiczny” oznacza stan silnie zmienionej lub sztucznej części wód, sklasyfikowany zgodnie z odpowiednimi przepisami załącznika V.
24. „Dobry stan chemiczny wód powierzchniowych” oznacza stan chemiczny wymagany do spełnienia celów środowiskowych dla wód powierzchniowych ustalonych w art. 4 ust. 1 lit. a), to jest stan chemiczny osiągnięty przez część wód powierzchniowych, w którym stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają środowiskowych norm jakości ustalonych w załączniku IX i na mocy art. 16 ust. 7, oraz innym stosownym prawodawstwie wspólnotowym ustanawiającym środowiskowe normy jakości na poziomie wspólnotowym.
25. „Dobry stan chemiczny wód podziemnych” oznacza stan chemiczny części wód podziemnych, który spełnia wszystkie warunki wymienione w tabeli 2.3.2 załącznika V.
26. „Stan ilościowy” jest określeniem stopnia, w jakim bezpośredni i pośredni pobór wody ma wpływ na część wód podziemnych.
27. „Dostępne zasoby wód podziemnych” oznaczają średnią z wieloletnia wielkość całkowitego zasilania określonej części wód podziemnych pomniejszoną o średnią z wieloletnia wielkość przepływu wymaganego do osiągnięcia określonych na mocy art. 4 celów jakości ekologicznej

dla związanych wód powierzchniowych, tak aby nie dopuścić do znacznego pogorszenia stanu ekologicznego takich wód, oraz do powstania wszelkich szkód w związanych z nimi ekosystemach lądowych

28. „Dobry stan ilościowy” oznacza stan określony w tabeli 2.1.2 załącznika V.
29. „Substancje niebezpieczne” oznaczają substancje lub grupy substancji, które są toksyczne, trwałe i podatne na bioakumulację, oraz inne substancje lub grupy substancji, które dają powody do równoważnego traktowania.
30. „Substancje priorytetowe” oznaczają substancje określone zgodnie z art. 16 ust. 2 i wymienione w załączniku X. Wśród tych substancji są „priorytetowe substancje niebezpieczne”, będące substancjami określonymi zgodnie z art. 16 ust. 3 i 6, w odniesieniu do których winny być podjęte działania zgodnie z art. 16 ust. 1 i 8.
31. „Substancja zanieczyszczająca” oznacza każdą substancję mogącą spowodować zanieczyszczenie, szczególnie taką, która jest wymieniona w załączniku VIII.
32. „Bezpośrednie odprowadzenie do wód podziemnych” oznacza odprowadzenie zanieczyszczeń do wód podziemnych bez przesączenia przez glebę lub podglebie.
33. „Zanieczyszczenie” oznacza bezpośrednio lub pośrednio wprowadzenie do powietrza, wody lub ziemi, na skutek działalności człowieka, substancji lub ciepła, które mogą być szkodliwe dla ludzkiego zdrowia lub jakości ekosystemów wodnych lub ekosystemów lądowych bezpośrednio zależnych od ekosystemów wodnych, czego rezultatem są szkody materialne, lub co ogranicza bądź zakłóca udogodnienia lub prawnie uzasadnione użytkowanie środowiska.
34. „Cele środowiskowe” oznaczają cele wymienione w art. 4.
35. „Środowiskowe normy jakości” oznaczają stężenie określonej substancji zanieczyszczającej lub grupy substancji zanieczyszczających w wodzie, osadach lub w faunie i florze, które nie powinno być przekroczone z uwagi na ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska.
36. „Podejście łączone” oznacza kontrolę odprowadzania i emisji do wód powierzchniowych zgodnie z podejściem określonym w art. 10.
37. „Woda przeznaczona do picia przez ludzi” posiada takie samo znaczenie, jak w dyrektywie 80/778/EWG, zmienionej dyrektywą 98/83/WE.
38. „Usługi wodne” oznaczają wszystkie usługi, które umożliwiają gospodarstwom domowym, instytucjom publicznym lub do celów każdej działalności gospodarczej:
 - a) pobór, piętrenie, magazynowanie, uzdatnianie i dystrybucję wód powierzchniowych lub podziemnych,
 - b) odbieranie i oczyszczanie ścieków, które następnie są odprowadzane do wód powierzchniowych.
39. „Korzystanie z wody” oznacza usługi wodne wraz z każdą inną działalnością określoną na mocy art. 5 i załącznika II, mającą znaczny wpływ na stan wód.

To pojęcie stosuje się do celów art. 1 oraz analiz ekonomicznych przeprowadzanych zgodnie z art. 5 oraz załącznikiem III lit. b).

40. „Dopuszczalne wartości emisji” oznaczają masę, wyrażoną w postaci pewnych szczególnych

parametrów, stężenie i/lub poziom emisji, które nie mogą zostać przekroczone podczas jednego lub więcej przedziałów czasu. Dopuszczalne wartości emisji mogą być ustanowione również dla pewnych grup, rodzin lub kategorii substancji, w szczególności dla określonych na mocy art. 16.

Dopuszczalne wartości emisji dla substancji są zwykle stosowane w punkcie, w którym emitowane substancje opuszczają instalacje, bez uwzględniania rozcieńczenia. W odniesieniu do pośredniego odprowadzania do wód, przy określaniu dopuszczalnych wartości emisji z instalacji może być uwzględniany efekt oczyszczania ścieków w oczyszczalni przy założeniu, że zagwarantowany jest odpowiedni poziom ochrony środowiska naturalnego jako całości i że nie prowadzi to do wyższych poziomów zanieczyszczenia środowiska.

41. „Działania na rzecz ograniczenia emisji” oznaczają działania wymagające określonego ograniczenia emisji, na przykład określające dopuszczalne wartości emisji, lub w inny sposób nakładające ograniczenia bądź określające warunki w odniesieniu do skutków, charakteru lub innych charakterystyk emisji lub warunków działalności, które wpływają na emisję. Stosowanie terminu „działanie na rzecz ograniczenia emisji” w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do przepisów każdej innej dyrektywy pod żadnym względem nie oznacza innej interpretacji przepisów tam zawartych.

Artykuł 3

Koordinacja uzgodnień administracyjnych w obszarach dorzeczy

1. Państwa Członkowskie określają poszczególne dorzecza leżące na terytorium ich kraju oraz, do celów niniejszej dyrektywy, przydzielają je do określonych obszarów dorzeczy. Małe dorzecza mogą być łączone z większymi dorzeczami lub z sąsiednimi małymi dorzeczami w celu utworzenia, gdzie jest to stosowne jednego obszaru dorzecza. Jeżeli wody podziemne nie pokrywają się w pełni z określonym dorzeczem, zostaną one zidentyfikowane i przydzielone do najbliższego lub najbardziej odpowiedniego obszaru dorzecza. Wody przybrzeżne zostaną zidentyfikowane i przydzielone do najbardziej odpowiedniego obszaru dorzecza lub obszarów dorzeczy.

2. Państwa Członkowskie zapewnią odpowiednie uzgodnienia administracyjne, w tym wyznaczenia właściwych władz, do celów stosowania zasad niniejszej dyrektywy w każdym obszarze dorzecza leżącym na ich terytorium.

3. Państwa Członkowskie zapewnią, aby dorzecze obejmujące terytorium więcej niż jednego Państwa Członkowskiego zostało przydzielone do międzynarodowego obszaru dorzecza. Na prośbę zaangażowanych Państw Członkowskich, Komisja działa w taki sposób, by ułatwić przydzielenie do takich międzynarodowych obszarów dorzecza.

Każde Państwo Członkowskie zapewnia odpowiednie uzgodnienia administracyjne, w tym wyznaczenie właściwych władz, w celu zastosowania zasad niniejszej dyrektywy na tej części międzynarodowego obszaru dorzecza, która znajduje się na jego terytorium.

4. Państwa Członkowskie zapewnią, że wymagania niniejszej dyrektywy związane z osiągnięciem celów środowiskowych, ustalonych na mocy art. 4, w szczególności wszystkie programy działań, są koordynowane na całym obszarze dorzecza. W przypadku międzynarodowego obszaru dorzecza, zainteresowane Państwa Członkowskie wspólnie zapewniają taką koordynację i mogą, w tym celu, wykorzystać istniejące struktury wynikające z umów międzynarodowych. Na wniosek zaangażowanych Państw Członkowskich, Komisja działa w taki sposób, by ułatwić ustalania tych programów działań.

5. W przypadku, gdy obszar dorzecza wykracza poza terytorium Wspólnoty, zainteresowane Państwo Członkowskie lub Państwa Członkowskie dążą do zapewnienia właściwej koordynacji z

odpowiednimi państwami trzecimi, dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy w obszarze dorzecza. Państwa Członkowskie zapewniają stosowanie zasad niniejszej dyrektywy na swoim terytorium.

6. Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć istniejący krajowy lub międzynarodowy organ jako właściwe władze do celów niniejszej dyrektywy.
7. Państwa Członkowskie wyznaczą właściwą władzę w terminie określonym w art. 24.
8. Państwa Członkowskie przedstawią Komisji wykaz swoich właściwych władz oraz właściwych władz wszystkich organów międzynarodowych, w których uczestniczą, najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy po dniu wymienionym w art. 24. Zostaną dostarczone informacje określone w załączniku I w odniesieniu do wszystkich właściwych władz.
9. Państwa Członkowskie powiadamią Komisję o wszelkich zmianach jakie zaszły w informacjach dostarczonych zgodnie z ust. 8 w ciągu trzech miesięcy od daty wprowadzenia każdej zmiany.

Artykuł 4

Cele środowiskowe

1. Uruchamiając programy działań określone w planach gospodarowania wodami w dorzeczu:
 - a) dla wód powierzchniowych
 - (i) Państwa Członkowskie wdrażają działania niezbędne dla zapobieżenia pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem stosowania ust. 6 i 7 i bez naruszenia ust. 8;
 - (ii) Państwa Członkowskie chronią, poprawiają i przywracają stan wszystkich części wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem stosowania, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych, przepisów określonych w (iii), w odniesieniu do sztucznych i silnie zmienionych części wód, najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z ust. 4 i stosowania ust. 5, 6 i 7 oraz bez naruszenia postanowień ust. 8;
 - (iii) Państwa Członkowskie chronią i poprawiają wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód, w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z ust. 4 i stosowania ust. 5, 6 i 7 oraz bez naruszenia postanowień ust. 8;
 - (iv) Państwa Członkowskie wdrażają konieczne działania zgodnie z art. 16 ust. 1 i 8, w celu stopniowego redukowania zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestania lub stopniowego eliminowania emisji, odprowadzania i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych
bez naruszenia stosownych umów międzynarodowych określonych w art. 1 dla zainteresowanych stron;
 - b) dla wód podziemnych
 - (i) Państwa Członkowskie wdrażają działania niezbędne dla zapobiegania dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych i zapobiegania pogarszaniu

się stanu wszystkich części wód podziemnych, z zastrzeżeniem stosowania ust. 6 i 7 i bez naruszenia postanowień ust. 8 niniejszego artykułu oraz z zastrzeżeniem stosowania art. 11 ust. 3 lit. j);

- (ii) Państwa Członkowskie chronią, poprawiają i przywracają stan wszystkich części wód podziemnych, zapewniają równowagę między poborem a zasilaniem wód podziemnych, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód podziemnych najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z przepisami ustanowionymi w załączniku V, z zastrzeżeniem stosowania przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z ust. 4 i stosowania ust. 5, 6 i 7 bez naruszenia postanowień ust. 8 niniejszego artykułu oraz z zastrzeżeniem stosowania art. 11 ust. 3 lit. j);
- (iii) Państwa Członkowskie wdrażają działania niezbędne dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych.

Działania służące odwróceniu trendu są wdrażane zgodnie z ust. 2, 4 i 5 art. 17, przy uwzględnieniu stosujących się norm wymienionych w odpowiednim prawodawstwie wspólnotowym, z zastrzeżeniem stosowania ust. 6 i 7 i bez naruszenia postanowień ust. 8;

c) dla obszarów chronionych

Państwa Członkowskie osiągają zgodność ze wszystkimi normami i celami najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, chyba że ustalono inaczej w prawodawstwie wspólnotowym, w ramach którego zostały ustalone poszczególne obszary chronione.

2. Jeżeli więcej niż jeden z celów określonych na mocy ust. 1 odnosi się do danej części wód, stosuje się cel najbardziej rygorystyczny.

3. Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć część wód powierzchniowych jako sztucznie lub silnie zmienioną, gdy:

- a) zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej części wód, konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, miałyby zdecydowanie niekorzystny wpływ na:
 - (i) środowisko w szerszym znaczeniu;
 - (ii) żeglugę, włączając urządzenia portowe, lub rekreację;
 - (iii) działalność, do której woda jest magazynowana, taką jak zaopatrzenie w wodę do picia, wytwarzanie energii elektrycznej lub nawadnianie;
 - (iv) regulację wód, zapobieganie powodzi, odwadnianie ziemi; lub
 - (v) inną równie ważną działalność człowieka związaną ze zrównoważonym rozwojem;
- b) korzystne cele, którym służą charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód, nie mogą, ze względu na możliwości techniczne czy nieproporcjonalne koszty, być osiągnięte za pomocą innych działań, znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego.

Takie przeznaczenie i jego uzasadnienie określa się szczegółowo w planach gospodarowania wodami w dorzeczeniach wymaganych na mocy art. 13 i przeglądanych co sześć lat.

4. Nieprzekraczalne terminy ustalone na mocy ust. 1 mogą być przedłużone w związku ze stopniowym osiąganiem celów w odniesieniu do części wód, pod warunkiem, że nie zachodzi dalsze pogarszanie się stanu zmienionej części wód, gdy wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- a) Państwa Członkowskie ustalają, że każda niezbędna poprawa stanu części wód nie może być w sposób racjonalny osiągnięta w okresie czasu wymienionym w tym ustępie ze względu na przynajmniej jedną z następujących przyczyn:
 - (i) poprawa może być osiągnięta w wymaganym zakresie tylko w etapach przekraczających określony czas, z uwagi na możliwości techniczne;
 - (ii) zakończenie działań prowadzących do poprawy w danym czasie byłoby nieproporcjonalnie kosztowne;
 - (iii) warunki naturalne nie pozwalają na poprawę stanu części wód w ustalonym czasie.
- b) Przedłużenie terminu oraz przyczyny je uzasadniające są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami w dorzeczu, wymaganym na mocy art. 13.
- c) Przedłużenie jest ograniczone do maksymalnie dwóch kolejnych uaktualnień planu gospodarowania wodami w dorzeczu, z wyjątkiem przypadków, w których warunki naturalne uniemożliwiają osiągnięcie celów w tym okresie.
- d) Zestawienie działań wymaganych na mocy art. 11, które są przewidywane jako niezbędne dla stopniowego przywracania części wód do wymaganego stanu w przedłużonym terminie, przyczyny każdego znacznego opóźnienia w uruchamianiu, oraz orientacyjny harmonogram ich wdrożenia uwzględnia się w planie gospodarowania wodami w dorzeczu. Wyniki przeglądu wdrożenia tych działań i zestawienie działań uzupełniających włącza się do uaktualnionego planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

5. Państwa Członkowskie mogą zmierzać do osiągnięcia mniej rygorystycznych celów środowiskowych niż wymagane na mocy ust. 1, dla określonych części wód, w przypadku gdy te części wód są w takim stopniu zmienione wskutek działalności człowieka, jak ustalono zgodnie z art. 5 ust. 1, lub ich warunki naturalne są takie, że osiągnięcie celów byłoby niemożliwe lub nieproporcjonalnie kosztowne, a wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- a) potrzeby w zakresie środowiska naturalnego lub społeczno - ekonomiczne zaspakajane przez taką działalność człowieka nie mogą być zaspokojone za pomocą innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia środowiska i bez ponoszenia nieproporcjonalnych kosztów;
- b) Państwa Członkowskie zapewniają, że:
 - dla wód powierzchniowych osiąga się najlepszy z możliwych stan ekologiczny i chemiczny przy danych oddziaływaniach, których nie można byłoby w racjonalny sposób uniknąć z powodu natury działalności człowieka czy zanieczyszczenia,
 - dla wód podziemnych, zachodzą możliwie jak najmniejsze zmiany dobrego stanu wód podziemnych, przy danych oddziaływaniach, których nie można byłoby w racjonalny sposób uniknąć z powodu natury działalności człowieka czy zanieczyszczenia;
- c) nie zachodzi dalsze pogorszenie stanu części wód;
- d) ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych i powody ich ustalenia są szczegółowo wymienione w planie gospodarowania wodami w dorzeczu, wymaganym na mocy art. 13, a

cele te poddawane są kontroli co sześć lat.

6. Czasowe pogorszenie się stanu części wód nie jest naruszeniem wymogów niniejszej dyrektywy, jeśli jest ono wynikiem okoliczności o charakterze naturalnym czy działania siły wyższej, wyjątkowych lub takich, których nie można było w sposób racjonalny przewidziane, w szczególności ekstremalnych zjawisk powodziowych i długotrwałej suszy, czy wynikiem okoliczności powstałych na skutek nagłych zdarzeń, które nie mogły być w sposób racjonalny przewidziane, jeśli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) zostały podjęte wszystkie możliwe kroki, w celu zapobieżenia dalszemu pogarszaniu się stanu wód i zagrożeniu osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy w innych częściach wód, których takie okoliczności nie dotyczą;
- b) warunki, na jakich wyjątkowe okoliczności lub takie, których nie można racjonalnie przewidzieć mogą być zgłoszone, włącznie z przyjęciem właściwych wskaźników, zawarte są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu;
- c) działania, jakie należy podjąć w takich wyjątkowych okolicznościach, są włączone do programu działań i nie zagrażają odtworzeniu jakości części wód po ustaniu tych okoliczności;
- d) skutki wyjątkowych okoliczności lub takich, których nie można było przewidzieć, podlegają corocznemu przeglądowi i, z zastrzeżeniem przyczyn wymienionych w ust. 4 lit. a), wszelkie możliwe do zrealizowania działania są podejmowane w jak najkrótszym czasie, w celu przywrócenia części wód do stanu sprzed zaistnieniem skutków tych okoliczności; oraz
- e) zestawienie skutków tych okoliczności oraz działań zastosowanych lub które będą zastosowane zgodnie z lit. a) oraz d), jest zawarte w następnym uaktualnionym planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

7. Państwa Członkowskie nie naruszają niniejszej dyrektywy, gdy:

- dobry stan wód podziemnych, dobry stan ekologiczny lub, gdzie stosowne, dobry potencjał ekologiczny nie zostały osiągnięte lub nie udało się zapobiec pogarszaniu się stanu części wód powierzchniowych bądź podziemnych w wyniku nowych zmian w charakterystyce fizycznej części wód powierzchniowych lub zmian poziomu części wód podziemnych, lub
- nie udało się zapobiec pogorszeniu się ze stanu bardzo dobrego do dobrego części wód powierzchniowych w wyniku nowych form zrównoważonej działalności gospodarczej człowieka

i spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) zostały podjęte wszystkie możliwe kroki zmierzające do ograniczenia niekorzystnego wpływu na stan części wód;
- b) przyczyny tych zmian lub modyfikacji są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami w dorzeczu wymaganym na mocy art. 13, a cele podlegają ocenie co sześć lat;
- c) przyczyny tych zmian lub modyfikacji stanowią nadrzędny interes społeczny i/lub korzyści dla środowiska naturalnego i dla społeczeństwa płynące z osiągnięcia celów wymienionych w ust. 1, są mniejsze niż korzyści dla zdrowia ludzi, utrzymania bezpieczeństwa ludzi lub zrównoważonego rozwoju, wynikające ze zmian lub modyfikacji; oraz
- d) korzystne cele, którym służą te zmiany lub modyfikacje części wód, nie mogą, ze względu na

możliwości techniczne czy nieproporcjonalnych kosztów, być osiągnięte za pomocą innych działań, znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego.

8. Przy stosowaniu ust. 3, 4, 5, 6 i 7, Państwo Członkowskie zapewnia, że takie stosowanie nie wyklucza lub nie stoi na przeszkodzie w osiąganiu celów niniejszej dyrektywy w innych częściach wód w tym samym obszarze dorzecza i jest zgodne z wdrażaniem innego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony środowiska naturalnego.

9. Należy podjąć kroki celem zapewnienia, że stosowanie nowych przepisów, włącznie z ust. 3, 4, 5, 6 i 7 gwarantuje przynajmniej taki sam poziom bezpieczeństwa, jak istniejące prawodawstwo wspólnotowe.

Artykuł 5

Charakterystyki obszaru dorzecza, przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko i analiza ekonomiczna korzystania z wody

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, że dla każdego obszaru dorzecza lub części międzynarodowego obszaru dorzecza leżącego na jego terytorium:

- analiza charakterystyk,
- przegląd wpływu działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych, oraz
- analiza ekonomiczna korzystania z wody

są podejmowane, zgodnie ze specyfikacjami technicznymi wymienionymi w załącznikach II i III, oraz, że są wykonane najpóźniej w ciągu 4 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

2. Analizy i przeglądy wymienione w ust. 1 są poddane przeglądowi i, w razie konieczności, uaktualnione najpóźniej w ciągu 13 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co sześć lat.

Artykuł 6

Rejestr obszarów chronionych

1. Państwa Członkowskie zapewniają utworzenie rejestru lub rejestrów wszystkich obszarów leżących na obszarze dorzecza, uznanych za wymagające szczególnej ochrony w ramach określonego prawodawstwa wspólnotowego, w celu ochrony znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla zachowania siedlisk i gatunków bezpośrednio uzależnionych od wody. Zapewniają one ukończenie tworzenia takiego rejestru najpóźniej w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

2. Rejestr lub rejestry zawierają wszystkie części wód określone na mocy art. 7 ust. 1 i wszystkie obszary chronione objęte załącznikiem IV.

3. Rejestr lub rejestry dla każdego obszaru dorzecza są na bieżąco poddawane przeglądowi i uaktualniane.

Artykuł 7

Wody wykorzystywane do poboru wody do picia

1. Państwa Członkowskie wyznaczają w każdym obszarze dorzecza:

- wszystkie części wód wykorzystywane do poboru wody przeznaczonej do picia przez ludzi, dostarczające średnio powyżej 10 m³/dobę lub służące więcej niż 50 osobom, oraz
- części wód, przeznaczone do takich celów w przyszłości.

Państwa Członkowskie monitorują, zgodnie z załącznikiem V, te części wód, które zgodnie z załącznikiem V dostarczają średnio powyżej 100m³ wody na dobę.

2. Dla każdej części wód wyznaczonej na mocy ust. 1, poza osiągnięciem celów art. 4 zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy dla części wód powierzchniowych, w tym norm jakości ustalonych na poziomie wspólnotowym na mocy art. 16, Państwa Członkowskie zapewniają, że w ramach stosowanego systemu uzdatniania wody oraz zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym, uzdatnione wody spełniają wymogi dyrektywy 80/778/EWG zmienionej dyrektywą 98/83/WE.

3. Państwa Członkowskie zapewniają niezbędną ochronę części wód określonych do celu, jakim jest niedopuszczenie do pogorszenia się ich jakości, dla zredukowania poziomu uzdatniania, wymaganego przy produkcji wody do picia. Państwa Członkowskie mogą ustalić strefy ochronne dla tych części wód.

Artykuł 8

Monitoring stanu wód powierzchniowych, podziemnych oraz obszarów chronionych

1. Państwa Członkowskie zapewniają opracowanie programów monitoringu stanu wód, w celu ustanowienia spójnego i kompleksowego przeglądu stanu wód na każdym obszarze dorzecza:

- dla wód powierzchniowych, takie programy obejmują:
 - (i) objętość i poziom lub natężenie przepływu w zakresie stosownym do stanu ekologicznego i chemicznego oraz potencjału ekologicznego; oraz
 - (ii) stan ekologiczny i stan chemiczny oraz potencjał ekologiczny;
- dla wód podziemnych takie programy obejmują monitoring stanu chemicznego i ilościowego,
- dla obszarów chronionych, powyższe programy uzupełnia się o specyfikacje zawarte w prawodawstwie wspólnotowym, na mocy którego zostały wyznaczone poszczególne obszary chronione.

2. Te programy są wprowadzane w życie najpóźniej w ciągu sześciu lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, chyba że ustalono inaczej w odpowiednim prawodawstwie. Taki monitoring jest zgodny z wymogami załącznika V.

3. Specyfikacje techniczne i znormalizowane metody analizy i monitoringu stanu wód ustanawia się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 21.

Artykuł 9

Zwrot kosztów za usługi wodne

1. Państwa Członkowskie uwzględniają zasadę zwrotu kosztów usług wodnych, włącznie z kosztami poniesionymi na cele związane ze środowiskiem naturalnym i kosztami zaangażowanych zasobów, biorąc pod uwagę analizę ekonomiczną wykonaną zgodnie z załącznikiem III, oraz w szczególności zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.

Przed rokiem 2010 r. Państwa Członkowskie zapewnią:

- że polityki opłat za wodę przewidują odpowiednie działania zachęcające użytkowników do efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych, i w ten sposób przyczyniają się do osiągnięcia celów środowiskowych niniejszej dyrektywy,
- odpowiedni udział w kosztach różnych użytkowników wody rozłożony przynajmniej na przemysł, gospodarstwa domowe i rolnictwo, w celu odzyskania kosztów usług wodnych, określonych na podstawie analizy ekonomicznej wykonanej zgodnie z załącznikiem III i przy uwzględnieniu zasady „zanieczyszczający płaci”.

Państwa Członkowskie mogą w tym przypadku uwzględniać skutki społeczne, ekologiczne i ekonomiczne odzyskiwania kosztów, jak również warunki geograficzne i klimatyczne określonego regionu lub regionów.

2. Państwa Członkowskie, w związku z wdrożeniem zasady ustanowionej w ust. 1, w planach gospodarowania wodami w dorzeczeniach uwzględniają sprawozdanie dotyczące planowanych kroków, które będą się przyczyniać do osiągnięcia celów środowiskowych niniejszej dyrektywy i dotyczące wkładu wniesionego przez różnych użytkowników wody z tytułu zwrotu kosztów usług wodnych.

3. Przepisy niniejszego artykułu nie mogą uniemożliwiać finansowania poszczególnych działań ochronnych i zaradczych, podejmowanych dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy.

4. Państwa Członkowskie nie naruszają niniejszej dyrektywy, jeśli zdecydują się, zgodnie z ustalonymi praktykami, nie stosować przepisów ust. 1 zdanie drugie, a w związku z tym stosownych przepisów ust. 2, w odniesieniu do działalności, z którą wiąże się korzystanie z wody, w przypadku gdy nie stanowi to przeszkody dla realizacji celów niniejszej dyrektywy i określonych w niej zamierzeń. Państwa Członkowskie informują o przyczynach, z jakich przepis ustanowiony w ust. 1 zdanie drugie nie jest w pełni zastosowany w planach gospodarowania wodami w dorzeczeniach.

Artykuł 10

Łączone podejście do źródeł punktowych i rozproszonych

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że wszystkie odprowadzenia do wód powierzchniowych, określone w ust. 2, są poddawane kontroli zgodnie z podejściem łączonym ustanowionym w niniejszym artykule.

2. Państwa Członkowskie zapewniają wprowadzenie i /lub wykonanie:

- a) działań na rzecz ograniczania emisji opartych na najlepszych dostępnych technikach; lub
- b) odpowiednich dopuszczalnych wartości emisji; lub
- c) w przypadku skutków rozproszonych oddziaływań, działań na rzecz ich ograniczania obejmujących, tam gdzie stosowne, najlepsze praktyki w zakresie ochrony środowiska

ustanowione w:

- dyrektywie Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli¹⁹,

¹⁹ Dz.U. L 257 z 10.10.1996, str. 26.

- dyrektywie Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych²⁰,
- dyrektywie Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniem powodowanymi przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych²¹,
- dyrektywach przyjętych na podstawie art. 16 niniejszej dyrektywy,
- dyrektywach wymienionych w załączniku IX,
- innym odpowiednim prawodawstwie wspólnotowym

najpóźniej w ciągu 12 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, chyba że ustalono inaczej w odpowiednim prawodawstwie.

3. W przypadku, gdy cel lub norma jakości, określone na mocy niniejszej dyrektywy, na mocy dyrektyw wymienionych w załączniku IX lub innego prawodawstwa wspólnotowego, wymaga stosowania bardziej rygorystycznych warunków niż wynikające z wykonania ust. 2, wprowadza się bardziej rygorystyczne działania na rzecz ograniczania emisji.

Artykuł 11

Program działań

1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia opracowanie programu działań, dla wszystkich obszarów dorzeczy lub części międzynarodowych obszarów dorzeczy leżących na jego terytorium, przy uwzględnieniu wyników analiz wymaganych na mocy art. 5, dla osiągnięcia celów ustanowionych na mocy art. 4. Takie programy działań mogą nawiązywać do działań wynikających z prawodawstwa przyjętego na poziomie krajowym i obejmujących całe terytorium Państwa Członkowskiego. Gdzie stosowne, Państwo Członkowskie może podejmować odpowiednie działania w odniesieniu do wszystkich obszarów dorzeczy i / lub części międzynarodowych obszarów dorzeczy leżących na jego terytorium.

2. Każdy program działań zawiera „podstawowe” działania określone w ust. 3, oraz, gdzie stosowne, działania „uzupełniające”.

3. „Działania podstawowe” są to minimalne wymogi, które należyspełnić i obejmują:

- a) działania wymagane w celu wdrożenia prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego ochrony wód, w tym działania wymagane na mocy przepisów prawodawstwa określonego w art. 10 i części A załącznika VI;
- b) działania uznane za odpowiednie w odniesieniu do celów wymienionych w art. 9;
- c) działania służące propagowaniu skutecznego i zrównoważonego korzystania z wody w celu niedopuszczenia do zagrożenia realizacji celów określonych w art. 4;
- d) działania służące spełnieniu wymogów art. 7, włącznie ze środkami zabezpieczenia jakości wody w celu zredukowania poziomu uzdatniania wymaganego przy produkcji wody do picia;
- e) działania kontroli poboru powierzchniowych i podziemnych wód słodkich i piętrenia słodkich

²⁰ Dz.U. L 135 z 30.5.1995, str. 40. Dyrektywa zmieniona dyrektywą Komisji 98/15/WE (Dz.U. L 67 z 7.3.1998, str. 29).

²¹ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

wód powierzchniowych, wśród nich takie jak prowadzenie rejestru lub rejestrów poboru wody i obowiązek uprzedniego uzyskania zezwolenia na pobór lub piętzenie wód. Te działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń są systematycznie poddawane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualniane. Państwa Członkowskie mogą wyłączyć z zakresu tych kontroli takie pobory lub piętzenie, które nie mają znaczącego wpływu na stan wód;

- f) działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń, łącznie z wymogiem uprzedniego uzyskania zezwolenia na sztuczne zasilanie lub uzupełnienie części wód podziemnych. Woda może być pobrana z każdych wód powierzchniowych lub podziemnych, pod warunkiem, że wykorzystanie tego źródła nie zagraża osiągnięciu celów środowiskowych, ustalonych dla tego źródła lub zasilanej bądź uzupełnianej części wód podziemnych. Takie kontrole są okresowo poddawane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualniane;
- g) w odniesieniu do zrzutów ze źródeł punktowych mogących przyczyniać się do zanieczyszczenia, wymóg uzyskania uprzedniej regulacji, takiej jak zakaz wprowadzania substancji zanieczyszczających do wody, lub uprzedniego uzyskania zezwolenia bądź dokonania rejestracji na podstawie ogólnie wiążących zasadach, ustanawiającej działania na rzecz ograniczenia emisji danych substancji zanieczyszczających, przy uwzględnieniu kontroli zgodnych z art. 10 i 16. Działania te są okresowo poddawane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualniane;
- h) w odniesieniu do zrzutów ze źródeł rozporoszonych mogących przyczyniać się do zanieczyszczenia, działania służące zapobieganiu lub ograniczaniu wprowadzania substancji zanieczyszczających. Działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń mogą przyjmować formę wymogu uprzedniego uzyskania regulacji, takiej jak zakaz wprowadzania substancji zanieczyszczających do wody, uprzedniego uzyskania zezwolenia bądź dokonania rejestracji opartej na ogólnie wiążących zasadach, jeżeli taki wymóg nie jest przewidziany w innych przepisach prawodawstwa wspólnotowego. Te działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń są okresowo poddawane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualniane;
- i) w odniesieniu do każdego innego rodzaju szkodliwego oddziaływania na stan wód określonych na mocy art. 5 i załącznika II, w szczególności działania mające się przyczynić, w taki sposób jak warunki hydromorfologiczne części wód, do osiągnięcia wymaganego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego w przypadku części wód sklasyfikowanych jako sztuczne lub silnie zmienione. Działania stosowane w tym celu mogą przyjąć formę wymogu uprzedniego uzyskania zezwolenia lub dokonania rejestracji na zasadach ogólnie obowiązujących, jeżeli taki wymóg nie jest przewidziany w innych przepisach prawodawstwa wspólnotowego. Te działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń są okresowo poddawane przeglądowi i w miarę potrzeby uaktualniane;
- j) zakazu bezpośrednich zrzutów zanieczyszczeń do wód podziemnych zgodnie z następującymi przepisami:

Państwa Członkowskie mogą zezwalać na ponowne wprowadzenie wody wykorzystanej do celów geotermalnych do tej samej warstwy wodonośnej.

Mogą także, określając warunki, zezwolić na:

- wprowadzanie wody zawierającej substancje pochodzące z poszukiwania i wydobycia węglowodorów lub z górnictwa, oraz ponowne wprowadzanie wody, ze względów technicznych do formacji geologicznych, z których wydobywane są węglowodory lub inne substancje, lub do formacji geologicznych, które z naturalnych przyczyn są trwale nieprzydatne do innych celów. Takie wprowadzanie nie dotyczy substancji innych niż pochodzące z powyższych działań,

- powtórne wprowadzanie wód podziemnych wypompowanych z kopalń i kamieniołomów lub związanych z pracami budowlanymi obiektów inżynierii lądowej i wodnej, utrzymaniem tych obiektów,
- wprowadzanie gazu ziemnego lub gazu płynnego (LPG), w celu składowania, do formacji geologicznych, które z naturalnych przyczyn są trwale nieprzydatne do innych celów,
- wprowadzanie gazu ziemnego lub gazu płynnego (LPG) w celu składowania, do innych formacji geologicznych, jeżeli jest to podyktowane nadrzędną potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu, oraz jeżeli takie wprowadzanie odbywa się w sposób niezagrażający obecnie i w przyszłości pogorszeniu jakości wód podziemnych,
- prace budowlane i prace budowlane obiektów inżynierii lądowej i wodnej lub podobne formy działalności na powierzchni lub pod powierzchnią ziemi, w związku z którymi ma miejsce kontakt z wodami podziemnymi. W odniesieniu do tych przypadków Państwa Członkowskie mogą ustalać, że tego rodzaju działalność jest traktowana jako zatwierdzona pod warunkiem, że jest prowadzona zgodnie z ogólnie wiążącymi zasadami określonymi przez Państwo Członkowskie w odniesieniu do takich działań,
- zrzuty niewielkich ilości substancji do celów naukowych, wykorzystywanych do badania charakterystyki, ochrony i odnawiania części wód w ilości ograniczonej do niezbędnej do danych celów

pod warunkiem, że takie zrzuty nie stanowią przeszkody dla osiągnięcia celów środowiskowych, ustalonych dla danej części wód podziemnych;

- k) zgodnie z działaniem podjętym na podstawie art. 16, działania służące eliminowaniu zanieczyszczenia wód powierzchniowych substancjami określonymi w wykazie substancji priorytetowych, uzgodnionym na podstawie art. 16 ust. 2 oraz stopniowemu ograniczaniu zanieczyszczenia innymi substancjami, które przy braku działania mogłyby uniemożliwić osiągnięcie przez Państwa Członkowskie celów dla części wód powierzchniowych, określonych w art. 4;
- l) wszelkie inne działania dla zapobiegania stratom na znaczną skalę zanieczyszczeń z instalacji technicznych oraz służących zapobieganiu i/lub zmniejszaniu wpływu przypadkowych zanieczyszczeń, na przykład na skutek powodzi, w tym zapomocą bezpośrednich systemów wykrywania i wczesnego ostrzegania o takich przypadkach, włącznie z wszelkimi właściwymi działaniami służącymi zmniejszeniu zagrożenia ekosystemów wodnych w razie awarii, których nie można było racjonalnie przewidzieć.

4. Działania „uzupełniające” są to działania opracowane i wdrożone w uzupełnieniu do działań podstawowych, dla osiągnięcia celów ustalonych na podstawie art. 4. Część B załącznika VI zawiera otwarty wykaz takich działań.

Państwa Członkowskie mogą także przyjąć inne działania uzupełniające w celu zapewnienia dodatkowej ochrony lub poprawy stanu wód objętych niniejszą dyrektywą, w tym służących realizacji odpowiednich umów międzynarodowych, o których mowa w art. 1.

5. Jeżeli wyniki monitoringu lub inne dane wskazują, że prawdopodobnie cele ustalone na mocy art. 4 dla części wód nie będą osiągnięte, Państwa Członkowskie zapewniają, że:

- przyczyny ewentualnego niepowodzenia zostaną zbadane,
- odpowiednie pozwolenia i zezwolenia zostaną właściwie zbadane i poddane przeglądom,

- programy monitoringu zostaną poddane przelądowi i właściwie dostosowane; oraz
- działania uzupełniające, jakie mogą być konieczne do osiągnięcia celów, zostaną ustalone, włącznie z, gdzie stosowne, ustaleniem bardziej rygorystycznych środowiskowych norm jakości, zgodnie z procedurą ustanowioną w załączniku V.

Jeżeli przyczyny są spowodowane okolicznościami wywołanymi przyczynami naturalnymi lub działaniem siły wyższej, o charakterze wyjątkowymi i takimi, które nie mogły być racjonalnie przewidziane, w szczególności ekstremalnymi zjawiskami powodziowymi i długotrwałymi suszami, Państwa Członkowskie mogą ustalić, że działania uzupełniające nie są możliwe do zrealizowania, z zastrzeżeniem art. 4 ust. 6.

6. We wdrażaniu działań zgodnych z ust. 3, Państwa Członkowskie podejmują wszelkie właściwe kroki, aby nie dopuścić do wzrostu zanieczyszczenia wód morskich. Bez uszczerbku dla obowiązującego prawodawstwa, stosowanie działań wprowadzonych zgodnie z ust. 3 w żadnym przypadku nie może prowadzić, bezpośrednio lub pośrednio, do wzrostu zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Ten wymóg nie ma zastosowania tam, gdzie prowadziłyby to do wzrostu zanieczyszczeń środowiska naturalnego jako całości.

7. Programy dotyczące działań są ustanawiane najpóźniej w ciągu dziewięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a wszystkie działania wprowadza się w życie najpóźniej w ciągu 12 lat po tej dacie.

8. Programy dotyczące działań poddaje się przelądowi i w razie potrzeby uaktualnia najpóźniej w ciągu 15 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, następnie co sześć lat. Każde nowe lub uaktualnione działania ustalone na podstawie uaktualnionego programu wprowadza się w życie w ciągu trzech lat od ich ustalenia.

Artykuł 12

Problemy, które nie mogą być rozwiązywane na poziomie Państwa Członkowskiego

1. W przypadku, gdy Państwo Członkowskie zidentyfikuje problem, którego skutki mają wpływ na gospodarowanie zasobami wodnymi tego państwa, lecz nie może on być przez to Państwo Członkowskie rozwiązany, może ono przedłożyć tę sprawę Komisji i innym zainteresowanym Państwom Członkowskim i zalecić formy rozwiązania.
2. Komisja ustosunkowuje się do sprawozdania lub zaleceń przedłożonych przez Państwa Członkowskie w ciągu 6 miesięcy.

Artykuł 13

Plany gospodarowania wodami w dorzeczu

1. Państwa Członkowskie zapewniają opracowanie planów gospodarowania wodami w dorzeczu dla każdego obszaru dorzecza leżącego całkowicie na ich terytorium.
2. W przypadku międzynarodowego obszaru dorzecza leżącego całkowicie na terenie Wspólnoty, Państwa Członkowskie zapewniają koordynację w celu stworzenia jednego planu gospodarowania wodami w dorzeczu. Jeżeli taki plan nie zostanie opracowany, Państwa Członkowskie opracują plany gospodarowania wodami w dorzeczach obejmujące przynajmniej te części międzynarodowego obszaru dorzecza, które leżą na ich terytorium, aby osiągnąć cele niniejszej dyrektywy.
3. W przypadku międzynarodowego obszaru dorzecza wykraczającego poza granice Wspólnoty,

Państwa Członkowskie podejmują starania zmierzające do opracowania jednego planu gospodarowania wodami w dorzeczu, a jeżeli nie jest to możliwe, opracowują plan obejmujący przynajmniej część międzynarodowego obszaru dorzecza, leżącą na terytorium danego Państwa Członkowskiego.

4. Plan gospodarowania wodami w dorzeczu zawiera informacje zawarte w załączniku VII.
5. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach mogą być uzupełniane bardziej szczegółowymi programami i planami gospodarowania w odniesieniu do zlewni, sektora, danego problemu lub typu wód, celem zajęcia się poszczególnymi aspektami gospodarki wodnej. Wdrożenie tych działań nie zwalnia Państw Członkowskich z wypełniania żadnych zobowiązań określonych na mocy innych części niniejszej dyrektywy.
6. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach są publikowane najpóźniej w ciągu dziewięciu lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
7. Plany gospodarowania wodami w dorzeczach są poddane przeglądowi i uaktualnione najpóźniej w ciągu 15 lat, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co sześć lat.

Artykuł 14

Informowanie społeczeństwa i konsultacje

1. Państwa Członkowskie zachęcają wszystkie zainteresowane strony do aktywnego udziału we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach. Państwa Członkowskie zapewniają, że dla każdego obszaru dorzecza, zostaną opublikowane i udostępnione społeczeństwu, również użytkownikom, w celu zgłaszania uwag, następujące informacje:
 - a) harmonogram i program prac związanych z tworzeniem planu, w tym zestawienie działań, które należy wprowadzić w drodze konsultacji, co najmniej trzy lata przed rozpoczęciem okresu, do którego odnosi się plan ;
 - b) pośredni przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej określonych w danym dorzeczu, co najmniej dwa lata przed rozpoczęciem okresu, do którego odnosi się plan;
 - c) kopie projektu planu gospodarowania wodami w dorzeczu, co najmniej rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczy plan.

Na wniosek udostępni się dokumenty źródłowe i informacje wykorzystane do opracowania projektu planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

2. Państwa Członkowskie, w celu zapewnienia aktywnego udziału i przeprowadzenia konsultacji, przeznaczają co najmniej sześć miesięcy na składanie pisemnych uwag do tych dokumentów.
3. Ust. 1 i 2 stosują się również do uaktualnionych planów gospodarowania wodami w dorzeczach.

Artykuł 15

Sprawozdawczość

1. Państwa Członkowskie przekazują Komisji i innym zainteresowanym Państw Członkowskich kopie planów gospodarowania wodami w dorzeczach i wszystkie kolejne uaktualnienia, w ciągu 3 miesięcy od daty ich opublikowania:

- a) dla obszarów dorzeczy znajdujących się całkowicie na terytorium Państwa Członkowskiego, wszystkie plany gospodarowania wodami w dorzeczu obejmujące to terytorium krajowe i opublikowane na podstawie art. 13;
- b) dla międzynarodowych obszarów dorzeczy, tę część planów gospodarowania wodami w dorzeczach, która obejmuje przynajmniej terytorium danego Państwa Członkowskiego.

2. Państwa Członkowskie przedkładają podsumowujące sprawozdania z:

- analiz wymaganych na mocy art. 5; oraz
- programów monitoringu określonych na mocy art. 8

wykonanych do celów pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu w ciągu 3 miesięcy od ich wykonania.

3. Państwa Członkowskie, w ciągu trzech lat od opublikowania każdego planu gospodarowania wodami w dorzeczu lub jego uaktualnienia na mocy art. 13, przedkładają sprawozdanie tymczasowe opisujące postęp we wdrażaniu planowanego programu działań.

Artykuł 16

Strategie ochrony wód przed zanieczyszczeniem

1. Parlament Europejski i Rada przyjmują szczególne działania zapobiegające zanieczyszczaniu wód poszczególnymi substancjami zanieczyszczającymi lub grupami substancji zanieczyszczających, stanowiącymi poważne zagrożenie dla środowiska wodnego lub za jego pośrednictwem, włącznie z zagrożeniem dla wód wykorzystywanych do poboru wody do picia. W wypadku tych substancji zanieczyszczających, celem działań jest stopniowa redukcja, a w wypadku priorytetowych substancji niebezpiecznych, określonych w art. 2 ust. 30, powstrzymanie lub stopniowe eliminowanie zrzutów, emisji i strat. Takie działania przyjmuje się na podstawie propozycji przedstawionych przez Komisję zgodnie z procedurami ustanowionymi w Traktacie.

2. Komisja przedłoży propozycję zawierającą wykaz substancji priorytetowych wybranych spośród tych, które staniwią poważne zagrożenie dla środowiska wodnego lub za jego pośrednictwem. Kolejność najważniejszych działań w odniesieniu do tych substancji ustala się na podstawie stopnia zagrożenia dla środowiska wodnego lub za jego pośrednictwem, przez:

- a) ocenę ryzyka przeprowadzoną zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 793/93²², dyrektywą Rady 91/414/EWG²³ i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/8/WE²⁴, lub
- b) ukierunkowanego ocenę pod kątem zagrożenia (według metody określonej w rozporządzenia (EWG) nr 793/93), wyłącznie w zakresie toksyczności dla środowiska wodnego i człowieka za pośrednictwem środowiska wodnego.

W razie konieczności, w celu spełnienia harmonogramu ustanowionego w ust. 4, priorytetowe działania obejmujące te substancje ustala się na podstawie stopnia zagrożenia dla środowiska wodnego lub za jego pośrednictwem, określonego przez uproszczoną procedurę oceny zagrożenia opartego o zasady naukowe, uwzględniającą szczególnie:

²² Dz.U. L 84 z 5.4.1993, str. 1.

²³ Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/47/WE (Dz.U. L 191 z 7.7.1998, str. 50).

²⁴ Dz.U. L 123 z 24.4.1998, str. 1.

- dowody dotyczących istotnych zagrożeń powodowanych przez daną substancję, szczególnie jej toksyczność dla ekosystemów-wodnych i dla człowieka w drodze narażenia wodnego; oraz
- dowód uzyskanych w wyniku z monitoringu rozprzestrzenionego na szeroką skalę zanieczyszczenia środowiska; oraz
- inne wiarygodne czynniki, które mogą wskazywać na możliwość rozprzestrzenionego na szeroką skalę zanieczyszczenia środowiska, takie jak na przykład wielkość produkcji lub ilość zużycia danej substancji i sposoby jej wykorzystania.

3. Propozycja Komisji określa także priorytetowe substancje niebezpieczne biorąc pod uwagę odpowiednie wykazy takich substancji podane w stosownymstosownym prawodawstwie wspólnotowym dotyczącym substancji niebezpiecznych lub we właściwych umowach międzynarodowych.

4. Komisja poddaje przeglądowi przyjęty wykaz substancji priorytetowych najpóźniej w ciągu 4 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy i następnie co najmniej co 4 lata, oraz, gdzie stosowne, przedstawi odpowiednie propozycje.

5. Przy przygotowywaniu takiej propozycji, Komisja uwzględni zalecenia Komitetu Naukowego ds. Toksyczności, Ekotoksyczności i Środowiska, Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego, Europejskiej Agencji Środowiska, programów badawczych Wspólnoty, organizacji międzynarodowych, których Wspólnota jest stroną, europejskich organizacji gospodarczych, w tym reprezentujących małe i średnie przedsiębiorstwa, europejskich organizacji działających na rzecz środowiska naturalnego i inne istotne informacje, które uzyska.

6. Dla substancji priorytetowych Komisja przedłoży propozycje działań organizacyjnych, służących:

- stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat danej substancji, oraz, w szczególności
- powstrzymaniu lub stopniowemu eliminowaniu zrzutów, emisji i strat substancji określonych zgodnie z ust. 3, w tym również propozycję właściwego harmonogramu realizacji takich działań. Harmonogram nie wykracza poza okres 20 lat po przyjęciu tych propozycji przez Parlament Europejski i Radę, zgodnie z przepisami niniejszego artykułu.

Komisja określi jednocześnie właściwy poziom i sposób łączna działań na rzecz ograniczania zanieczyszczeń, efektywnych ekonomicznie i proporcjonalnych, w odniesieniu do produktu i procesu, zarówno dla źródeł punktowych, jak i rozproszonych, i uwzględni jednolite dopuszczalne wartości emisji w całej Wspólnocie dla kontroli odnoszących się do procesów. W razie potrzeby można przewidzieć działanie na poziomie wspólnotowym dotyczące działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń w odniesieniu do procesów w poszczególnych sektorach. W przypadku gdy działania ograniczające odnoszące się do produktu obejmują przegląd odpowiednich zezwoleń, wydanych na mocy dyrektywy 91/414/EWG i dyrektywy 98/8/WE, takie przeglądy są przeprowadzane zgodnie z przepisami tych dyrektyw. Każda propozycja działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczeń określa uzgodnienia dotyczące ich przeglądu, uaktualnienia i oceny ich skuteczności.

7. Komisja przedkłada propozycje norm jakości mających zastosowanie do stężeń substancji priorytetowych w wodach powierzchniowych, osadach, lub w faunie i florze.

8. Komisja przedkłada propozycje, zgodnie z ust. 6 i 7, przynajmniej dotyczące działań na rzecz ograniczenia emisji ze źródeł punktowych i środowiskowych norm jakości, w ciągu dwóch lat od włączenia danej substancji do wykazu substancji priorytetowych. Dla substancji ujętych w pierwszym wykazie substancji priorytetowych, przy braku porozumienia na poziomie wspólnotowym w ciągu sześciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, Państwa Członkowskie ustalą środowiskowe

normy jakości dla dla wszystkich wód powierzchniowych, na które oddziaływały zrzuty tych substancji, oraz działania ograniczające dla wszystkich głównych źródeł takich zrzutów, między innymi w oparciu o analizę technicznych możliwości redukcji. Dla substancji później włączonych do wykazu substancji priorytetowych, w przypadku braku porozumienia na poziomie wspólnotowym, Państwa Członkowskie podejmą takie działania w ciągu pięciu lat od daty włączenia do wykazu.

9. Komisja może przygotować strategię przeciwdziałania zanieczyszczeniu wód przez inne substancje zanieczyszczające lub grupy substancji zanieczyszczających, w tym wszelkiego rodzaju zanieczyszczenia będącego skutkiem awarii.

10. Podczas przygotowywania propozycji na podstawie ust. 6 i 7, Komisja dokona także przeglądu wszystkich dyrektyw wymienionych w załączniku IX. Zaproponuje również, w nieprzekraczalnym terminie określonym w ust. 8, przegląd działań ograniczających, wymienionych w załączniku IX, dla wszystkich substancji zawartych w wykazie substancji priorytetowych oraz zaproponuje właściwe działania, w tym ewentualnie uchylenie działań na rzecz ograniczenia, wymienionych w załączniku IX dla wszystkich pozostałych substancji.

Wszystkie działania, wymienione w załączniku IX, dla których zaproponowano przegląd, tracą moc z dniem wejścia w życie wyników tych przeglądów.

11. Wykaz substancji priorytetowych, wyłonionych spośród substancji wymienionych w ust. 2 i 3, zaproponowany przez Komisję stanie się załącznikiem X do niniejszej dyrektywy po jej przyjęciu przez Parlament Europejski oraz Radę. Przeglądu tego wykazu, o którym mowa w ust. 4, odbywa się według takiej samej procedury.

Artykuł 17

Strategie zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych

1. Parlament Europejski i Rada podejmują szczególne działania, aby zapobiegać zanieczyszczeniu wód podziemnych i chronić je przed zanieczyszczeniem. Takie działania służą osiągnięciu celu, jakim jest dobry stan chemiczny wód podziemnych, zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b), i są przyjmowane przez Komisję, która działa, biorąc pod uwagę propozycję przedłożoną w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy, zgodnie z procedurami ustanowionymi w Traktacie.

2. Przy proponowaniu działań Komisja uwzględni analizę przeprowadzoną zgodnie z art. 5 i załącznikiem II. Jeśli dostępne są dane, działania takie proponuje się wcześniej i zawierają one:

- a) kryteria służące ocenie dobrego stanu chemicznego wód podziemnych, zgodnie z ppkt. 2.2. załącznika II i ppkt. 2.3.2 i 2.4.5 załącznika V;
- b) kryteria służące identyfikacji znaczących i utrzymujących się rosnących trendów stężenia, oraz kryteria służące definiowaniu początkowych punktów odwrócenia takich trendów, którymi należy posługiwać się zgodnie z Aneks V 2.4.4

3. Działania wynikające z zastosowania ust. 1 ujmują się w programach działań wymaganych na mocy art. 11.

4. W razie braku kryteriów przyjętych na mocy ust. 2 na poziomie Wspólnoty, Państwa Członkowskie ustanowią odpowiednie kryteria najpóźniej w ciągu pięciu lat od daty wejścia w życie niniejszej Dyrektywy.

5. W razie braku kryteriów przyjętych na mocy ust. 4 na poziomie krajowym, jako punkt początkowy odwrócenia trendu przyjmie się punkt odpowiadający maksymalnie 75% poziomu przyjętego w normach jakości określonych w istniejącym prawodawstwie wspólnotowym mającym

zastosowanie do wód podziemnych.

Artykuł 18

Sprawozdanie Komisji

1. Komisja publikuje sprawozdanie z wdrażania niniejszej dyrektywy najpóźniej w ciągu 12 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, a następnie co sześć lat, oraz przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

2. Sprawozdanie obejmuje:

- a) przegląd postępu we wdrażaniu niniejszej dyrektywy;
- b) przegląd stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terytorium Wspólnoty, wykonanego we współpracy z Europejską Agencją Środowiska;
- c) ocenę planów gospodarowania wodami w dorzeczeniach przedłożonych zgodnie z art. 15, w tym propozycji ulepszeń w przyszłych planach;
- d) podsumowanie opinii dotyczących każdego ze sprawozdań lub zaleceń przedstawionych Komisji przez Państwa Członkowskie na podstawie art. 12;
- e) podsumowanie wszelkich propozycji, działań na rzecz ograniczania i strategii opracowanych na mocy art. 16;
- f) podsumowanie opinii odnoszących się do uwag przedstawionych przez Parlament Europejski i Radę w sprawie poprzednich sprawozdań dotyczących wdrożenia.

3. Komisja publikuje również sprawozdanie z postępu we wdrażaniu sporządzone na podstawie sprawozdań podsumowujących, które Państwa Członkowskie przedstawiają na mocy art. 15 ust. 2, oraz przedkłada je Parlamentowi Europejskiemu i Państwom Członkowskim najpóźniej w ciągu dwóch lat od dat określonych w art. 5 i 8.

4. Komisja, w ciągu trzech lat od opublikowania każdego sprawozdania na mocy ust. 1, publikuje sprawozdanie tymczasowe opisujące postęp we wdrażaniu, sporządzone na podstawie sprawozdań tymczasowych Państw Członkowskich, zgodnie z art. 15 ust. 3. To sprawozdanie przedkłada się Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie.

5. Komisja, w stosownych przypadkach, , zgodnie z cyklem sprawozdawczości, zwołuje konferencję zainteresowanych stron w sprawie wspólnotowej polityki wodnej każdego z Państw Członkowskich, w celu przedstawienia uwag na temat sprawozdań Komisji dotyczących wdrożenia oraz wymiany doświadczeń.

Wśród uczestników znajdują się przedstawiciele właściwych władz, Parlamentu Europejskiego, organizacji pozarządowych, partnerów ekonomicznych i społecznych, organów konsumenckich, naukowcy i inni eksperci.

Artykuł 19

Plany przyszłych działań wspólnotowych

1. Raz w roku, do celów informacyjnych, Komisja przedstawia Komitetowi, określone na mocy art. 21, orientacyjny plan działań mających wpływ na prawodawstwo wodne, które zamierza ona zaproponować w najbliższej przyszłości, włącznie z wszelkimi wynikającymi z propozycji,

działaniami na rzecz ograniczania i strategiami opracowanymi na mocy art. 16. Po raz pierwszy Komisja przedstawia taki plan najpóźniej w ciągu dwóch lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy.

2. Komisja dokonuje przeglądu niniejszej dyrektywy najpóźniej w ciągu 19 lat od dnia jej wejścia w życie i proponuje wszelkie konieczne zmiany.

Artykuł 20

Dostosowania techniczne do dyrektywy

1. Załączniki I, III oraz ppkt 1.3.6 załącznika V mogą być dostosowywane do postępu naukowo - technicznego zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 21, uwzględniając okresy przeglądów i uaktualnienia planów gospodarowania wodami w dorzeczach, o których mowa w art. 13. W miarę potrzeby, Komisja może przyjąć wytyczne co do wdrożenia załączników II i V zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 21.

2. Dla potrzeb przesyłania i przetwarzania danych, w tym danych statystycznych i kartograficznych, do celów ust. 1 mogą zostać przyjęte formaty techniczne zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 21.

Artykuł 21

Komitet regulacyjny

1. Komisja jest wspomagana przez komitet (zwany dalej „Komitetem”).

2. W przypadku odniesienia się do niniejszego artykułu, stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE przy uwzględnieniu przepisów zawartych w art. 8 wymienionej decyzji.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE, ustala się na trzy miesiące.

3. Komitet uchwała swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 22

Uchylenia i przepisy przejściowe

1. Następujące przepisy tracą moc w ciągu siedmiu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy:

- dyrektywa 75/440/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. dotycząca wymaganej jakości wód powierzchniowych przeznaczonych do pozyskiwania wody do picia w Państwach Członkowskich²⁵,
- decyzja Rady 77/795/EWG z dnia 12 grudnia 1977 r. ustanawiająca wspólną procedurę wymiany informacji w sprawie jakości słodkich wód powierzchniowych we Wspólnocie²⁶,
- dyrektywa Rady 79/869/EWG z dnia 9 października 1979 r. dotycząca metod pomiaru i częstotliwości pobierania próbek oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do pozyskiwania wody pitnej w Państwach Członkowskich²⁷.

²⁵ Dz.U. L 194 z 25.7.1975, str. 26. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 91/692/EWG.

²⁶ Dz.U. L 334 z 24.12.1977, str. 29. Decyzja ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

²⁷ Dz.U. L 271 z 29.10.1979, str. 44. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

2. Następujące przepisy tracą moc w ciągu 13 lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy:
- dyrektywa Rady 78/659/EWG z dnia 18 lipca 1978 r. w sprawie jakości słodkich wód wymagających ochrony lub poprawy w celu zachowania życia ryb²⁸,
 - dyrektywa Rady 79/923/EWG z dnia 30 października 1979 r. w sprawie wymaganej jakości wód, w których żyją skorupiaki²⁹,
 - dyrektywa Rady 80/68/EWG z dnia 17 grudnia 1979 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez niektóre substancje niebezpieczne,
 - dyrektywa 76/464/EWG, za wyjątkiem art. 6, który traci moc z dniem wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
3. Następujące przepisy przejściowe stosuje się dla dyrektywy 76/464/EWG:
- a) wykaz substancji priorytetowych przyjęty na mocy art. 16 niniejszej dyrektywy zastępuje się wykazem substancji priorytetowych w komunikacie Komisji do Rady z dnia 22 czerwca 1982 r.;
 - b) do celów art. 7 dyrektywy 76/464/EWG, Państwa Członkowskie mogą stosować zasady identyfikacji problemów związanych z zanieczyszczeniami i substancjami je powodującymi, ustalenia norm jakości oraz podjęcie działań ustanowionych w niniejszej dyrektywie.
4. Cele środowiskowe, wymienione w art. 4 i środowiskowe normy jakości, ustalone w załączniku IX i w zastosowaniu art. 16 ust. 7, oraz przez Państwa Członkowskie na mocy załącznika V dla substancji nieuwzględnionych w wykazie substancji priorytetowych i na mocy art. 16 ust. 8 w odniesieniu do substancji priorytetowych, wobec których nie ustanowiono norm wspólnotowych, są uważane za środowiskowe normy jakości do celów art. 2 pkt 7 oraz art. 10 dyrektywy 96/61/WE.
5. Jeżeli substancja znajdująca się w wykazie substancji priorytetowych, przyjętym na mocy art. 16 nie znajduje się w załączniku VIII do niniejszej dyrektywy lub w załączniku III do dyrektywy 96/61/WE, dodaje się ją do tych załączników.
6. Dla części wód powierzchniowych, cele środowiskowe, ustalone w pierwszym planie gospodarowania wodami w dorzeczu, wymaganym jako minimum niniejszą dyrektywą, nadają moc prawną normom jakości co najmniej tak rygorystycznym jak wymagane przy wdrażaniu dyrektywy 76/464/EWG.

Artykuł 23

Kary

Państwa Członkowskie określają kary, które stosuje się w przypadku naruszenia krajowych przepisów przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą. Przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 24

Wdrażanie

²⁸ Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

²⁹ Dz.U. L 281 z 10.11.1979, str. 47. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG.

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wdrożenia niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 22 grudnia 2003 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą. Komisja poinformuje o tym pozostałe Państwa Członkowskie.

Artykuł 25

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie w dniu jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 26

Skierowanie

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 23 października 2000 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

N. FONTAINE

Przewodniczący

W imieniu Rady

J. GLAVANY

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

INFORMACJE WYMAGANE DO WYKAZU WŁAŚCIWYCH WŁADZ

Zgodnie z wymogami art. 3 ust. 8, Państwa Członkowskie przedkładają następujące informacje na temat wszystkich właściwych władz na terenie każdego obszaru dorzecza, jak również na części każdego międzynarodowego obszaru dorzecza leżącego na ich terytorium.

- (i) Nazwa i adres właściwych władz – oficjalna nazwa i adres organu określonego na mocy art. 3 ust. 2.
- (ii) Geograficzny zasięg obszaru dorzecza podlegający organowi – nazwy głównych rzek w obszarze dorzecza wraz z dokładnym opisem granic obszaru dorzecza. Informacja ta powinna być w możliwym największym stopniu przystosowana do wprowadzenia do Geograficznego Systemu Informacyjnego (GIS) i/lub Geograficznego Systemu Informacyjnego Komisji (GISCO).
- (iii) Status prawny właściwych władz – opis statusu prawnego właściwych władz oraz, gdzie stosowne, wyciąg z dokumentu nadającego statusu lub kopia tego dokumentu, kopie aktu założycielskiego lub równorzędnych dokumentów prawnych.
- (iv) Obowiązki – opis obowiązków prawnych i administracyjnych każdej właściwej władzy oraz jej roli na każdym obszarze dorzecza.
- (v) Członkostwo – jeżeli właściwa władza działa jako organ koordynujący innych właściwych władz, wymagany jest wykaz tych władz wraz z krótką charakterystyką relacji instytucjonalnych ustanowionych w celu zapewnienia koordynacji.
- (vi) Stosunki międzynarodowe – jeżeli obszar dorzecza obejmuje terytorium więcej niż jednego Państwa Członkowskiego lub obejmuje terytorium państw nie będących członkami Wspólnoty, wymagana jest krótka charakterystyka stosunków instytucjonalnych ustanowionych w celu zapewnienia koordynacji.

ZAŁĄCZNIK II

1. WODY POWIERZCHNIOWE

1.1 Charakterystyka typów części wód powierzchniowych

Państwa Członkowskie określają położenie i granice części wód powierzchniowych oraz sporządzają wstępną charakterystykę wszystkich tych części wód zgodnie z poniższą metodologią. Państwa Członkowskie mogą pogrupować części wód powierzchniowych do celów tej wstępnej charakterystyki.

- (i) Części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza są określane jako zaliczające się do jednej z następujących kategorii wód powierzchniowych: rzeki, jeziora, wody przejściowe lub wody przybrzeżne – lub jako sztuczne lub silnie zmienione części wód.
- (ii) Dla każdej kategorii wód powierzchniowych odpowiednie części wód powierzchniowych obszaru dorzecza różnicuje się według typu. Typy te ustala się przy zastosowaniu „systemu A” lub „systemu B” określonych w ppkt. 1.2.
- (iii) Jeżeli stosuje się system A, części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza różnicuje się najpierw według właściwych ekoregionów, zgodnie z obszarami geograficznymi określonymi w ppkt. 1.2 i pokazanymi na odpowiedniej mapie w załączniku XI. Części wód w ramach każdego ekoregionu następnie różnicuje się według typów części wód powierzchniowych, zgodnie z parametrami wymienionymi w tabelach dla systemu A.
- (iv) Jeżeli stosuje się system B, Państwa Członkowskie muszą uzyskać przynajmniej taki sam stopień zróżnicowania, jaki zostałby osiągnięty przy użyciu systemu A. Zgodnie z tym, części wód powierzchniowych w granicach obszaru dorzecza różnicuje się według typów za pomocą wartości obowiązkowych parametrów oraz fakultatywnych parametrów lub kombinacji tych parametrów, wymaganych dla zapewnienia, że specyficzne biologiczne warunki referencyjne dla danego typu zostaną określone w sposób wiarygodny.
- (v) W przypadku sztucznych i silnie zmienionych części wód powierzchniowych różnicowania dokonuje się zgodnie z parametrami, stosowanymi do takiej kategorii wód powierzchniowych, która jest najbardziej zbliżona do danej sztucznej lub silnie zmienionej części wód.
- (vi) Państwa Członkowskie przedkładają Komisji mapę lub mapy (w formacie GIS) geograficznego położenia typów zgodnych ze stopniem zróżnicowania wymaganym na podstawie systemu A.

1.2 Ekoregiony i typy części wód powierzchniowych

1.2.1 Rzeki

System A

Ustalona typologia	Kryteria
Ekoregion	Ekoregiony przedstawione na mapie A w załączniku XI
Typ	Typologia wysokościowa(m n.p.m.)

	<p>górski: > 800 m</p> <p>wyżynny: 200-800 m</p> <p>nizinny: < 200 m</p> <p>Typologia wielkościowa oparta na obszarze zlewni</p> <p>mały: 10-100 km²</p> <p>średni: 100-1 000 km²</p> <p>duży: 1 000-10 000 km²</p> <p>bardzo duży: > 10 000 km²</p> <p>Geologia</p> <p>wapienny</p> <p>krzemionkowy</p> <p>organiczny</p>
--	---

System B

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę rzeki lub odcinka rzeki oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	<p>wysokość n.p.m.</p> <p>szerokość geograficzna</p> <p>długość geograficzna</p> <p>geologia</p> <p>wielkość</p>
Czynniki fakultatywne	<p>odległość od źródeł rzeki</p> <p>energia przepływu (funkcja przepływu i spadku)</p> <p>średnia szerokość wody</p> <p>średnia głębokość wody</p> <p>średni spadek koryta</p> <p>forma i kształt koryta głównego rzeki</p>

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę rzeki lub odcinka rzeki oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
	<p>kategoria przepływu</p> <p>kształt doliny</p> <p>transport materiału stałego</p> <p>zdolność neutralizacji kwasów</p> <p>średni skład podłoża</p> <p>chlorki</p> <p>zakres temperatur powietrza</p> <p>średnia temperatura powietrza</p> <p>opady</p>

1.2.2. Jeziora

System A

Ustalona typologia	Kryteria
Ekoregion	Ekoregiony przedstawione na mapie A w załączniku XI
Typ	<p>Typologia wysokościowa (m n.p.m.)</p> <p>górski: > 800 m</p> <p>wyżynny: 200-800 m</p> <p>nizinny: < 200 m</p> <p>Typologia głębokościowa oparta na średniej głębokości</p> <p>< 3m</p> <p>3-15 m</p> <p>> 15 m</p> <p>Typologia wielkościowa oparta na wielkości powierzchni</p> <p>0,5- 1 km²</p> <p>1-10 km²</p> <p>10-100 km²</p>

Ustalona typologia	Kryteria
	> 100 km ²
	Geologia
	wapienny
	krzemionkowy
	organiczny

System B

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę jeziora oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	wysokość n.p.m. szerokość geograficzna długość geograficzna głębokość geologia wielkość
Czynniki fakultatywne	średnia głębokość wody kształt jeziora czas retencji średnia temperatura powietrza zakres temperatur powietrza charakterystyka typów mieszania wód (np. monomiktyczne, dimiktyczne, polimiktyczne) zdolność neutralizacji kwasów stężenie tłowe substancji biogennych średni skład podłoża zmiany poziomu wody

1.2.3. Wody przejściowe

System A

Ustalona typologia	Kryteria
Ekoregion	<p>Jeden z następujących przedstawionych na mapie B w załączniku XI:</p> <p>Morze Bałtyckie</p> <p>Morze Barentsa</p> <p>Morze Norweskie</p> <p>Morze Północne</p> <p>Północny Ocean Atlantycki</p> <p>Morze Śródziemne</p>
Typ	<p>W oparciu o średnie roczne zasolenie</p> <p>< 0,5‰: słodkie</p> <p>0,5-5‰: oligohalinowe</p> <p>5-18‰: mezohalinowe</p> <p>18-30‰: polihalinowe</p> <p>30-40‰ euhalinowe</p> <p>W oparciu o średnią amplitudę pływu</p> <p>< 2 m: mikropływowe</p> <p>2-4 m: mezopływowe</p> <p>> 4 m: makropływowe</p>

System B

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę wód przejściowych oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	<p>szerokość geograficzna</p> <p>długość geograficzna</p> <p>wielkość pływu</p> <p>zasolenie</p>
Czynniki fakultatywne	głębokość

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę wód przejściowych oraz w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
	<p>prędkość prądu</p> <p>ekspozycja na fale</p> <p>czas przebywania</p> <p>średnia temperatura wody</p> <p>charakterystyka typów mieszania wód</p> <p>mętność</p> <p>dominujący substrat podłoża</p> <p>kształt</p> <p>zakres temperatury wody</p>

1.2.4. Wody przybrzeżne

System A

Ustalona typologia	Kryteria
Ekoregion	<p>Jeden z następujących określonych na mapie B w załączniku XI:</p> <p>Morze Bałtyckie</p> <p>Morze Barentsa</p> <p>Morze Norweskie</p> <p>Morze Północne</p> <p>Północny Ocean Atlantycki</p> <p>Morze Śródziemne</p>
Typ	<p>W oparciu o średnie roczne zasolenie</p> <p>< 0,5‰: słodkie</p> <p>0,5-5‰: oligohalinowe</p> <p>5-18‰: mezohalinowe</p> <p>18-30‰: polihalinowe</p> <p>30-40‰: euhalinowe</p>

Ustalona typologia	Kryteria
	<p>W oparciu o średnią głębokość</p> <p>wody płytkie: <30 m</p> <p>średniogłębokie: (30-200 m)</p> <p>głębokie: >200m</p>

System B

Charakterystyka alternatywna	Czynniki fizyczne i chemiczne, które określają charakterystykę wód przybrzeżnych i w konsekwencji strukturę populacji biologicznej i jej skład
Czynniki obowiązkowe	<p>szerokość geograficzna</p> <p>długość geograficzna</p> <p>amplituda pływu</p> <p>zasolenie</p>
Czynniki fakultatywne	<p>prędkość prądu</p> <p>ekspozycja na fale</p> <p>średnia temperatura wody</p> <p>charakterystyka typów mieszania wód</p> <p>mętność</p> <p>czas przebywania (zamkniętych zatok)</p> <p>dominujący substrat podłoża</p> <p>zakres temperatury wody</p>

1.3. Ustalenie warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu części wód powierzchniowych

- (i) Dla każdego typu części wód powierzchniowych, określonego zgodnie z ppkt. 1.1, ustala się hydromorfologiczne i fizyczno-chemiczne warunki specyficzne dla danego typu, reprezentujące wartości hydromorfologicznych i fizyczno-chemicznych elementów jakości, wymienionych w ppkt. 1.1 załącznika V dla danego typu części wód przy bardzo dobrym stanie ekologicznym określonym w odpowiedniej tablicy w ppkt. 1.2 załącznika V. Ustala się biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu, reprezentujące wartości biologicznych elementów jakości, wymienionych w ppkt. 1.1 załącznika V dla danego typu części wód powierzchniowych przy bardzo dobrym stanie ekologicznym, określonym w odpowiedniej tablicy ppkt. 1.2 załącznika V.

- (ii) Przy stosowaniu procedur, ustanowionych w niniejszym podpunkcie, do silnie zmienionych lub sztucznych części wód powierzchniowych, odniesienia do bardzo dobrego stanu ekologicznego rozumie się jako odniesienia do maksymalnego potencjału ekologicznego określonego w tablicy ppkt. 1.2.5 załącznika V. Wartości maksymalnego potencjału ekologicznego dla części wód poddaje się kontroli co sześć lat.
- (iii) Warunki specyficzne dla danego typu, do celów (i) i (ii) oraz biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu mogą być zarówno oparte na bazie przestrzennej, jak i na modelowaniu, lub mogą wynikać z połączenia tych metod. Jeżeli zastosowanie tych metod nie jest możliwe, do ustalenia takich wartości Państwa Członkowskie mogą wykorzystać opinię ekspertów. Przy określaniu bardzo dobrego stanu ekologicznego w odniesieniu do stężeń określonych syntetycznych zanieczyszczeń, przyjmuje się takie granice wykrywalności, jakie mogą być uzyskane przy zastosowaniu dostępnych technik w czasie ustalania warunków specyficznych dla danego typu.
- (iv) Dla biologicznych warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu, opartych na bazie przestrzennej, Państwa Członkowskie opracują sieć referencyjną dla każdego typu części wód powierzchniowych. Sieć taka zawiera wystarczającą liczbę stanowisk o bardzo dobrym stanie, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ufności wartości określonych dla danych warunków referencyjnych, uwzględniając stopień zróżnicowania wartości elementów jakości odnoszących się do bardzo dobrego stanu ekologicznego dla tego typu części wód powierzchniowych oraz technik modelowania, które należy stosować na mocy punktu (v).
- (v) Biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu, oparte na modelowaniu mogą być uzyskane zarówno za pomocą metod prognozowania lub rekonstrukcji. W metodach tych wykorzystuje się dane historyczne, paleologiczne i inne dostępne dane a metody powinny zapewniać dostateczny poziom ufności danych warunków referencyjnych, w celu zapewnienia, że otrzymane w ten sposób warunki są zgodne i prawdziwe dla każdego typu części wód powierzchniowych.
- (vi) Jeżeli nie jest to możliwe, ustalenie wiarygodnych warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu, w odniesieniu do elementu jakości danego typu części wód powierzchniowych z uwagi na wysoki stopień naturalnej zmienności tego elementu, a nie tylko z powodu zmienności sezonowej, element ten może zostać wyłączony z oceny stanu ekologicznego dla danego typu wód powierzchniowych. W takich okolicznościach Państwa Członkowskie podadzą powody takiego wyłączenia w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

1.4. Identyfikacja oddziaływań

Państwa Członkowskie zbierają i przechowują informację o rodzajach i wielkościach znacznych oddziaływań antropogenicznych, na które narażone są części wód powierzchniowych w danym obszarze dorzecza, w szczególności niżej wymienione .

Oszacowanie i identyfikację znaczących źródeł punktowej emisji zanieczyszczeń, w szczególności substancjami wymienionymi w załączniku VIII, pochodzących z instalacji komunalnych, przemysłowych, rolniczych oraz innych instalacji i działalności, w oparciu między innymi o informacje zebrane na podstawie:

- (i) art. 15 i 17 dyrektywy 91/271/EWG;

(ii) art. 9 oraz 15 dyrektywy 96/61/WE³⁰;

oraz do celów opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu:

(iii) art. 11 dyrektywy 76/464/EWG; oraz

(iv) dyrektyw 75/440/WE, 76/160EWG³¹, 78/659/EWG oraz 79/923/EWG³².

Oszacowanie i identyfikację znaczących rozproszonych źródeł emisji zanieczyszczeń, w szczególności substancji wymienionych w załączniku VIII, pochodzących z instalacji komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych instalacji oraz działalności, w oparciu m.in. o informacje zebrane na podstawie:

(i) art. 3, 5 oraz 6 dyrektywy 91/676/EWG³³;

(ii) art. 7 oraz 17 dyrektywy 91/414/EWG;

(iii) dyrektywy 98/8/WE;

oraz do celów opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu:

(iv) dyrektyw 75/440/EWG, 76/160/EWG, 76/464/EWG, 78/659/EWG oraz 79/923/EWG.

Oszacowanie i identyfikację znaczącego poboru wody do celów komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych, w tym sezonowej zmienności i łącznego rocznego zapotrzebowania, oraz strat wody w systemach dystrybucji.

Oszacowanie i identyfikację wpływu znacznych regulacji przepływu wód, w tym przerzutów wody i zmian kierunków przepływu, na ogólną charakterystykę odpływu i bilansu wodnego.

Identyfikację znaczących morfologicznych zmian części wód.

Oszacowanie i identyfikację innych znaczących wpływów antropogenicznych na stan wód powierzchniowych.

Oszacowanie użytkowania gruntów, w tym identyfikację głównych obszarów zabudowanych, przemysłowych i rolniczych oraz, gdzie stosowne, rybołówstwa oraz lasów.

1.5. Ocena oddziaływania

Państwa Członkowskie dokonują oceny podatności stanu części wód powierzchniowych na powyżej określone oddziaływania.

Państwa Członkowskie wykorzystują zebrane powyżej informacje oraz wszelkie inne istotne informacje, w tym istniejące dane z monitoringu środowiska, w celu dokonania oceny prawdopodobieństwa, że części wód powierzchniowych w ramach obszaru dorzecza nie spełnią środowiskowych celów jakości, ustanowionych dla tych części wód na mocy art. 4. Państwa Członkowskie mogą stosować techniki modelowania przy opracowywaniu takiej oceny.

³⁰ Dz.U. L 135 z 30.5.1991, str. 40. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 98/15/WE (Dz.U. L 67 z 7.3.1998, str. 29).

³¹ Dz.U. L 31 z 5.2.1976, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem Przystąpienia z 1994 r.

³² Dz.U. L 281 z 10.11.1979, str. 47. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 91/692/EWG (Dz.U. L 377 z 31.12.1991, str. 48).

³³ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

Dla części wód, w odniesieniu do których stwierdzono, że istnieje ryzyko, że nie zostaną spełnione środowiskowe cele jakości, gdzie stosowne, dokonuje się dalszej charakterystyki, w celu optymalizacji zarówno programów monitoringu wymaganych na mocy art. 8, jak i programów działań wymaganych na mocy art. 11.

2. WODY PODZIEMNE

2.1. Wstępna charakterystyka

Państwa Członkowskie sporządzają wstępną charakterystykę wszystkich części wód podziemnych, do celów oceny ich wykorzystania i oceny stopnia ryzyka niespełnienia przez nie celów ustalonych dla każdej części wód podziemnych na mocy art. 4. Państwa Członkowskie mogą grupować części wód podziemnych do celów wstępnej charakterystyki. Przy dokonywaniu takiej analizy, może wykorzystywać istniejące dane z zakresu hydrologii, geologii, gleboznawstwa, użytkowania gruntów, zrzutów, poboru wód i innych danych, ale należy w niej określić:

- położenie i granice jednej części wód lub grupy części wód podziemnych,
- oddziaływania, na które podatna jest część wód lub części wód podziemnych, w tym:
 - rozproszone źródła zanieczyszczeń
 - punktowe źródła zanieczyszczeń
 - pobór wód
 - sztuczne odnawianie zasobów,
- ogólną charakterystykę warstw leżących w zlewni, z której zasilana jest część wód podziemnych,
- te części wód podziemnych, dla których istnieją bezpośrednio od nich zależne ekosystemy wód powierzchniowych lub ekosystemy lądowe.

2.2. Dalsza charakterystyka

Po sporządzeniu wstępnej charakterystyki, Państwa Członkowskie opracowują dalszą charakterystykę tych części wód lub grup części wód podziemnych, które określono jako zagrożone, w celu ustalenia bardziej precyzyjnej oceny znaczenia tych zagrożeń i określenia wszelkich działań wymaganych na mocy art. 11. Charakterystyka taka będzie zawierać istotne informacje na temat wpływu działalności człowieka oraz, gdzie stosowne, informacje dotyczące:

- charakterystyki geologicznej części wód podziemnych, w tym zasięgu i rodzaju jednostek geologicznych,
- charakterystyki hydrogeologicznej części wód podziemnych, w tym przewodności hydraulicznej, porowatości i spoistości,
- charakterystyki osadów powierzchniowych oraz gleb w zlewni, z której są zasilane zasoby wodne części wód podziemnych, w tym miąższość, porowatość, przewodność hydrauliczną oraz własności absorpcyjne osadów i gleb,

- charakterystykę warstwowości wód podziemnych w obrębie części wód podziemnych, oraz
- wykaz systemów powierzchniowych pozostających w dynamicznych relacjach z częściami wód podziemnych, w tym ekosystemów lądowych i części wód powierzchniowych,
- oszacowanie kierunków i wielkości wymiany wód między częściami wód podziemnych i powiązаныmi systemami powierzchniowymi,
- dane wystarczające do wyliczenia długoterminowej, średniorocznej wielkości ogólnego odnawiania zasobów wodnych,
- charakterystykę składu chemicznego wód podziemnych, obejmującą udział działalności człowieka. Państwa Członkowskie mogą stosować typologie dla charakterystyki wód podziemnych przy ustanawianiu poziomów naturalnego tła dla tych części wód podziemnych.

2.3. Przegląd oddziaływania działalności człowieka na wody podziemne

Dla tych części wód podziemnych, które znajdują się po obu stronach granicy między co najmniej dwoma Państwami Członkowskimi, lub które zostały uznane w ramach charakterystyki wstępnej, wykonanej zgodnie z ppkt. 2.1, za zagrożone niespełnieniem celów określonych dla każdej części wód na mocy art. 4, gdzie stosowne, zebra się i przechowuje następujące informacje dla każdej części wód dotyczące:

- a) położenia punktów, w których z części wód podziemnych jest pobierana woda, z wyjątkiem:
 - punktów poboru wody w ilości mniejszej niż średnio 10 m³/dobę, lub
 - punktów poboru wody przeznaczonej do picia przez ludzi dostarczających mniej niż średnio 10 m³/dobę lub wodę dla mniej niż 50 osób,
- b) średniorocznej wielkości poboru wód w tych punktach,
- c) składu chemicznego wody pobieranej z części wód podziemnych,
- d) położenia punktów w części wód podziemnych, w których bezpośrednio zrzucą się wodę,
- e) wielkości zrzutów wody w tych punktach,
- f) składu chemicznego zrzutów do części wód podziemnych, oraz
- g) użytkowania gruntów w zlewni lub zlewniach z terenu, który zasilane są części wód podziemnych, w tym dopływów zanieczyszczeń i zmian antropogenicznych w charakterystykach zasilania, takich jak wody opadowe i przekierowanie odpływu powierzchniowego poprzez uszczelnienie terenu, sztuczne zasilanie, tamowanie lub osuszanie.

2.4. Przegląd oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych

Państwa Członkowskie wyznaczą również te części wód podziemnych, dla których zostaną określone niższe cele na mocy art. 4, w tym, w rezultacie uwzględnienia wpływów stanu części

wód na:

- (i) wody powierzchniowe i powiązane ekosystemy lądowe
- (ii) regulację wód, ochronę przeciwpowodziową i osuszanie terenu
- (iii) rozwój człowieka.

2.5. Przegląd oddziaływań zanieczyszczenia na jakość wód podziemnych

Państwa Członkowskie wyznaczają te części wód podziemnych, dla których zostaną określone niższe cele na mocy art. 4 ust. 5, gdzie, wskutek działalności człowieka, jak ustalono zgodnie z art. 5 ust. 1, część wód podziemnych jest zanieczyszczona w takim stopniu, że osiągnięcie dobrego stanu chemicznego wód podziemnych jest nieosiągalne lub nieproporcjonalnie kosztowne.

ZAŁĄCZNIK III

ANALIZA EKONOMICZNA

Analiza ekonomiczna zawiera informacje wystarczające pod względem ilości i stopnia szczegółowości (w tym również zestawienie kosztów związanych z zebraniem danych) w celu:

- a) wykonania odpowiednich obliczeń niezbędnych dla uwzględnienia, zgodnie z art. 9 zasady zwrotu kosztów za usługi wodne, uwzględniając długoterminowych prognoz dotyczących zaopatrzenia w i zapotrzebowania na wodę na obszarze dorzecza, oraz w miarę potrzeby:
 - kalkulacje dotyczące wielkości, cen i kosztów związanych z usługami wodnymi, oraz
 - szacunkową ocenę odpowiednich inwestycji, w tym prognozy dotyczące takich inwestycji;
- b) dokonania oceny najbardziej efektywnego ekonomicznie łącznego stosowania działań w odniesieniu do form korzystania z wody, na podstawie preliminarza potencjalnych kosztów takich działań. Taką ocenę włączyć do programu działań na mocy art. 11.

ZAŁĄCZNIK IV

OBSZARY CHRONIONE

1. Rejestr obszarów chronionych wymagany na mocy art. 6, zawiera następujące rodzaje obszarów chronionych:
 - (i) obszary wyznaczone na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do picia przez ludzi;
 - (ii) obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym;
 - (iii) części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska na mocy dyrektywy 76/160/EWG;
 - (iv) obszary wrażliwe na substancje biogenne, w tym obszary wyznaczone jako strefy wrażliwe na mocy dyrektywy 91/676/EWG oraz obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG; oraz
 - (v) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, w tym właściwe stanowiska w ramach programu Natura 2000, wyznaczone na mocy dyrektywy 92/43/EWG³⁴ oraz dyrektywy 79/409/EWG³⁵.
2. Wyciąg z rejestru, który należy włączyć do planu gospodarowania wodami w dorzeczu, zawiera mapy wskazujące położenie każdego obszaru chronionego oraz opis prawodawstwa wspólnotowego, krajowego lub lokalnego, na mocy którego zostały wyznaczone.

³⁴ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 97/62/WE (Dz.U. L 305 z 8.11.1997, str. 42).

³⁵ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 97/49/WE (Dz.U. L 223 z 13.8.1997, str. 9).

ZAŁĄCZNIK V

1. STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH
 - 1.1. **Elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego**
 - 1.1.1. Rzeki
 - 1.1.2. Jeziora
 - 1.1.3. Wody przejściowe
 - 1.1.4. Wody przybrzeżne
 - 1.1.5. Sztuczne lub silnie zmienione części wód powierzchniowych
 - 1.2. **Normatywne definicje klasyfikacji stanu ekologicznego**
 - 1.2.1. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w rzekach
 - 1.2.2. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w jeziorach
 - 1.2.3. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przejściowych
 - 1.2.4. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przybrzeżnych
 - 1.2.5. Definicje maksymalnego, dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego dla silnie zmienionych lub sztucznych części wód
 - 1.2.6. Procedura ustalania chemicznych norm jakości przez Państwa Członkowskie
 - 1.3. **Monitoring stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych**
 - 1.3.1. Projektowanie monitoringu diagnostycznego
 - 1.3.2. Projektowanie monitoringu operacyjnego
 - 1.3.3. Projektowanie monitoringu badawczego
 - 1.3.4. Częstotliwość monitoringu
 - 1.3.5. Dodatkowe wymogi monitoringu obszarów chronionych
 - 1.3.6. Normy dla monitoringu elementów jakości
 - 1.4. **Klasyfikacja i prezentacja stanu ekologicznego**
 - 1.4.1. Porównywalność wyników monitoringu biologicznego
 - 1.4.2. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego
 - 1.4.3. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu chemicznego

- 2. WODY PODZIEMNE
 - 2.1. **Stan ilościowy wód podziemnych**
 - 2.1.1. Parametry klasyfikacji stanu ilościowego
 - 2.1.2. Definicja stanu ilościowego
 - 2.2. **Monitoring stanu ilościowego wód podziemnych**
 - 2.2.1. Sieć monitoringu poziomu wód podziemnych
 - 2.2.2. Gęstość stanowisk monitoringu
 - 2.2.3. Częstotliwość monitoringu
 - 2.2.4. Interpretacja i prezentacja stanu ilościowego wód podziemnych
 - 2.3. **Stan chemiczny wód podziemnych**
 - 2.3.1. Parametry określania stanu chemicznego wód podziemnych
 - 2.3.2. Definicja dobrego stanu chemicznego wód podziemnych
 - 2.4. **Monitoring stanu chemicznego wód podziemnych**
 - 2.4.1. Sieć monitoringu wód podziemnych
 - 2.4.2. Monitoring diagnostyczny
 - 2.4.3. Monitoring operacyjny
 - 2.4.4. Identyfikacja trendów zanieczyszczeń
 - 2.4.5. Interpretacja i prezentacja stanu chemicznego wód podziemnych
 - 2.5. **Prezentacja stanu wód podziemnych**
- 1. STAN WÓD POWIERZCHNIOWYCH
 - 1.1. **Elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego**
 - 1.1.1. Rzeki
 - Elementy biologiczne*
 - Skład i liczebność flory wodnej
 - Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych
 - Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny
 - Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne*

Reżim hydrologiczny

ilość i dynamika przepływu wód

połączenie z częściami wód podziemnych

Ciągłość rzeki

Warunki morfologiczne

zmiennosc głębokości i szerokości rzeki

struktura i skład podłoża rzek

struktura strefy nadbrzeżnej

Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Warunki termiczne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Stan zakwaszenia

Substancjebiotenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do części wód

1.1.2. Jeziora

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu

Skład i liczebność innej flory wodnej

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Reżim hydrologiczny

wielkość i dynamika przepływu wód

czas przebywania

połączenie z częściami wód podziemnych

Warunki morfologiczne

zmienność głębokości jeziora

wielkość, struktura i skład podłoża misy jeziornej

struktura brzegu jeziora

Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Przejrzystość

Warunki termiczne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Stan zakwaszenia

Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do części wód

1.1.3. Wody przejściowe

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu

Skład i liczebność innej flory wodnej

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Skład i liczebność ichtiofauny

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Warunki morfologiczne

zmienność głębokości

wielkość, struktura i skład podłoża

struktura strefy pływów

Reżim pływu

przepływ wód słodkich

ekspozycja na fale

Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Przejrzystość

Warunki termiczne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do części wód

1.1.4. Wody przybrzeżne

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu

Skład i liczebność innej flory wodnej

Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Warunki morfologiczne

zmienność głębokości

struktura i skład podłoża wybrzeża

struktura strefy pływów

Reżim pływu

kierunek dominujących prądów

ekspozycja na fale

Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Przejrzystość

Warunki termiczne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do części wód

1.1.5. Sztuczne lub silnie zmienione części wód powierzchniowych

Elementy jakości stosowane do sztucznych i silnie zmienionych części wód powierzchniowych są stosowane do jednej z wyżej wymienionych czterech kategorii naturalnych wód powierzchniowych, najbardziej przypominającej odpowiednią silnie zmienioną lub sztuczną część wód.

1.2. Normatywne definicje klasyfikacji stanu ekologicznego

Tabela 1.2. *Ogólna definicja dla rzek, jezior, wód przejściowych i wód przybrzeżnych*

Poniższy tekst podaje ogólną definicję jakości ekologicznej. Do celów klasyfikacji charakterystykę elementów jakości stanu ekologicznego dla każdej kategorii wód powierzchniowych podano w tabelach 1.2.1-1.2.4 poniżej.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Nie ma, lub są bardzo niewielkie antropogeniczne zmiany wartości fizyczno-chemicznych i hydromorfologicznych elementów jakości danego typu części wód powierzchniowych w odniesieniu do tych, jakie zwykle towarzyszą temu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych.</p> <p>Wartości biologicznych elementów jakości dla części wód powierzchniowych odzwierciedlają wartości normalnie związane z tym typem w warunkach niezakłóconych, i nie pokazują żadnych lub pokazują niewielkie oznaki zakłóceń.</p> <p>Są to warunki i populacje specyficzne dla danego typu.</p>	<p>Wartości biologicznych elementów jakości danego typu części wód powierzchniowych wykazują niskie poziomy zakłócenia wynikające z działalności człowieka, ale odchylenia od wartości, jakie zwykle towarzyszą temu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych są jedynie niewielkie.</p>	<p>Wartości biologicznych elementów jakości danego typu części wód powierzchniowych różnią się umiarkowanie od tych, jakie zwykle towarzyszą temu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych. Wartości wskazują na umiarkowany poziom zakłócenia wynikający z działalności człowieka, zdecydowanie większy niż w warunkach stanu dobrego.</p>

Wody osiągające stan poniżej umiarkowanego, są klasyfikowane jako wody o słabym stanie lub złym stanie.

Wody wykazujące oznaki znacznych zmian wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu części wód powierzchniowych oraz wody, w których odpowiednie zbiorowiska organizmów różnią się znacznie od tych, jakie zwykle towarzyszą danemu typowi części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych, są klasyfikowane jako wody o słabym stanie.

Wody wykazujące oznaki poważnych zmian wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu części wód powierzchniowych i w których brak jest znacznej części odpowiednich populacji biologicznych, jakie zwykle towarzyszą danemu typowi części wód powierzchniowych, są klasyfikowane jako wody o złym stanie.

1.2.1. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w rzekach

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Średnia liczebność fitoplanktonu jest całkowicie zgodna ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizykochemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla danego typu warunków przejrzystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizyczno-chemicznymi.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności fitoplanktonu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w części wód lub jakości fizyczno-chemicznej wody lub osadów.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu różni się umiarkowanie w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Liczebność jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne i niepożądane zakłócenia wartości innych biologicznych i fizyczno-chemicznych elementów jakości.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.</p>
Makrofitry i fitobentos	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Nie ma wykrywalnych zmian w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości makrofitów i fitobentosu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w częściach wód lub jakości fizyczno-chemicznej wody lub osadów.</p> <p>Fitobentos nie jest narażony na</p>	<p>Skład taksonomiczny makrofitów i fitobentosu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód zespołów i jest znacznie bardziej zmieniony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu.</p> <p>Zbiorowiskom organizmów fitobentosowych może towarzyszyć,</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
		negatywny wpływ powłok (kożuchów) i skupisk bakterii obecnych na skutek działalności antropogenicznej.	występowanie powłok (kożuchów) lub skupisk bakterii a w pewnych przypadkach mogą one być zastąpione przez powłoki i skupiska bakterii na skutek działalności antropogenicznej.
Bezkęgowce bentosowe	Skład taksonomiczny i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych. Poziom różnorodności taksonów bezkëgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów bezkëgowców w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód. Poziom różnorodności taksonów bezkëgowców wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód .	Skład i liczebność taksonów bezkëgowców różnią się umiarkowanie od specyficznych dla danego rodzaju populacji. Nieobecne są główne grupy taksonomiczne zespołów specyficznych dla danego typu wód. Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych oraz poziom różnorodności są znacznie niższe niż poziom specyficzny dla danego typu wód oraz znacznie niższe niż w przypadku stanu dobrego.
Ichtiofauna	Skład gatunkowy i liczebność odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Obecne są wszystkie specyficzne dla danego typu wód gatunki wrażliwe na zakłócenia. Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia antropogenicznego i nie	Istnieją niewielkie zmiany w składzie gatunkowym i liczebności w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości. Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje oznaki zmian, które mogą być przypisane antropogenicznym	Skład i liczebność gatunków ryb różnią się umiarkowanie w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód, na skutek antropogenicznego wpływu na fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości. Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje poważne oznaki zaburzeń antropogenicznych do tego stopnia, że umiarkowana część gatunków specyficznych dla danego typu wód

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
	wskazuje na zaburzenia reprodukcji albo rozwoju żadnego gatunku.	wpływom na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości oraz, w niektórych przypadkach, jest wskaźnikiem zaburzeń reprodukcji lub rozwoju określonych gatunków w stopniu mogącym spowodować zanik niektórych klas wiekowych.	nie występuje lub jest bardzo nieliczna.

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim hydrologiczny	Wielkość i dynamika przepływu oraz wynikające z nich połączenie z wodami podziemnymi odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Ciągłość rzeki	Ciągłość rzeki nie jest zakłócona na skutek działalności antropogenicznych i pozwala na niezakłóconą migrację organizmów wodnych i transport osadów.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Kształty koryta, zmienność szerokości i głębokości, prędkości przepływu, warunki podłoża oraz warunki i struktura stref nadbrzeżnych odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości ¹

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Wartości fizyczno-chemicznych elementów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Poziomy zasolenia, pH, bilans tlenu, zdolność neutralizacji kwasów oraz temperatura nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznej i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p>	<p>Temperatura, bilans tlenu, pH, zdolność neutralizacji kwasów i zasolenie nie wykraczają poza zakresy ustalone dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania określonego typu ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p> <p>Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez uszczerbku dla dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (stężenie tłowe = st)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ² bez naruszenia wymogów dla dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

¹ Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogenych, NJ = środowiskowa norma jakości.

² Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężenia zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

1.2.2. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w jeziorach

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny i liczebność fitoplanktonu odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Średnia biomasa fitoplanktonu jest zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla typu warunków przezroczystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizyczno-chemicznymi</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w wodzie lub w jakości fizyczno-chemicznej wody lub osadów.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności specyficznych dla danego typu wód zakwitów fitoplanktonu.</p>	<p>Skład fitoplanktonu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód.</p> <p>Biomasa jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne i niepożądane zakłócenia wartości innych biologicznych i fizyczno-chemicznych elementów jakości wody lub osadów.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Makrofity i fitobentos	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Brak jest wykrywalnych zmian w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości taksonów makrofitów i fitobentosu w porównaniu do populacji specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w wodzie lub w fizyczno-chemicznej jakości wody.</p> <p>Fitobentos nie jest narażony na negatywny wpływ powłok (kożuchów) lub skupisk bakterii obecnych na skutek działalności antropogenicznej.</p>	<p>Skład taksonomiczny makrofitów i fitobentosu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zmieniony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu.</p> <p>Zespołom organizmów fitobentosowych może towarzyszyć występowanie powłok (kożuchów) i skupisk bakterii a w pewnych przypadkach mogą one zostać zastąpione przez powłoki (kożuchy) i skupiska bakterii obecne na skutek działalności antropogenicznej.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkęgowce bentosowe	<p>Skład taksonomiczny i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów bezkręgowców w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód .</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład i liczebność taksonów bezkręgowców różnią się umiarkowanie od specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Nieobecne są główne grupy taksonomiczne zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do niewrażliwych oraz poziom różnorodności są znacznie niższe niż poziom specyficzny dla danego typu wód oraz znacznie niższe niż w przypadku stanu dobrego</p>
Ictiofauna	<p>Skład gatunkowy i liczebność odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Obecne są wszystkie specyficzne dla danego typu wód gatunki wrażliwe na zakłócenia.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia antropogenicznego i nie wskazuje na zaburzenia reprodukcji ani rozwoju żadnego gatunku.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie gatunkowym i liczebności w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom a na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje oznaki zmian, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości oraz, w niektórych przypadkach, jest wskaźnikiem zaburzeń reprodukcji</p>	<p>Skład i liczebność gatunków ryb różnią się umiarkowanie w porównaniu do populacji specyficznych dla danego typu wód, na skutek wpływu antropogenicznego na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje poważne oznaki zaburzeń, które mogą być spowodowane wpływem antropogenicznym na fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości do tego stopnia, że umiarkowana</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
		lub rozwoju określonych gatunków w stopniu mogącym spowodować zanik niektórych klas wiekowych.	część gatunków specyficznych dla danego typu wód nie występuje lub jest bardzo nieliczna .

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim hydrologiczny	Wielkość i dynamika przepływu, poziom, czas retencji oraz wynikające z nich połączenie z wodami podziemnymi odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości jeziora, ilość i struktura podłoża oraz struktura i stan strefy brzegowej jeziora odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości¹

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Wartości fizyczno-chemicznych elementów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Poziomy zasolenia, pH, bilans tlenu, zdolność neutralizacji kwasów, przezroczystości oraz temperatura nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznej i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p>	<p>Temperatura, warunki tlenowe, pH, zdolność neutralizacji kwasów, przezroczystość i zasolenie nie wykraczają poza zakresy ustalone dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania określonego typu ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p> <p>Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (stężenie tłowe = st)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ² bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

¹Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennych, NJ = środowiskowa norma jakości.

²Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

1.2.3. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przejściowych

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu odpowiada całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Średnia biomasa fitoplanktonu jest całkowicie zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych warunków przezroczystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu.</p> <p>Istnieją niewielkie zmiany biomasy w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w wodzie lub w odniesieniu do jakości fizyczno-chemicznej wody.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności specyficznych dla danego typu zakwitów fitoplanktonu.</p>	<p>Skład i liczebność taksonów fitoplanktonu różnią się umiarkowanie w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód.</p> <p>Biomasa jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne niepożądane zakłócenia warunków innych biologicznych elementów jakości.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.</p>
Makroglony	<p>Skład taksonomiczny makroglonów jest zgodny z warunkami niezakłóconymi.</p> <p>Brak jest wykrywalnych zmian w pokryciu makroglonami na skutek działalności antropogenicznej</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości taksonów makroglonów w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w wodzie lub w jakości fizyczno-chemicznej wody.</p>	<p>Skład taksonomiczny makroglonów różni się umiarkowanie w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zaburzony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makroglonów, mogące powodować niepożądane zakłócenia w równowadze organizmów obecnych w wodzie.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Okrytożalążkowe.	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Brak jest wykrywalnych zmian w obfitości okrytożalążkowych na skutek działalności antropogenicznej.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie taksonomicznym okrytożalążkowych w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód.</p> <p>Obfitość okrytożalążkowych wykazuje niewielkie oznaki zaburzeń.</p>	<p>Skład taksonomiczny okrytożalążkowych różni się umiarkowanie od specyficznego dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zaburzony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Istnieją umiarkowane zaburzenia w obfitości taksonów roślin okrytożalążkowych.</p>
Bezkęgowce bentosowe	<p>Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkëgowców są w zakresie odpowiadającym warunkom niezakłóconym.</p> <p>Obecne są wszystkie taksony wrażliwe na zakłócenia związane z warunkami niezakłóconymi.</p>	<p>Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkëgowców wykazuje niewielkie przekroczenia zakresów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Obecna jest większość taksonów wrażliwych na zakłócenia specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkëgowców umiarkowanie przekracza zakresy związane z warunkami specyficznymi dla danego typu wód.</p> <p>Obecne taksony wskazujące na zanieczyszczenie.</p> <p>Wiele wrażliwych taksonów specyficznych dla zespołu danego typu wód jest nieobecnych.</p>
Ichtiofauna	<p>Skład gatunkowy i liczebność są zgodne z warunkami niezakłóconymi.</p>	<p>Liczebność gatunków wrażliwych na zakłócenia wykazuje oznaki niewielkich zmian w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód, które mogą być wynikiem wpływów antropogenicznych na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.</p>	<p>Umiarkowana część gatunków wrażliwych na zakłócenie, specyficznych dla danego typu wód, jest nieobecna na skutek wpływów antropogenicznych na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.</p>

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim pływów	System przepływu wód słodkich odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości, warunki podłoża oraz warunki i stan stref pływów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości¹

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Wartości fizyczno-chemicznych elementów jakości odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stężenia substancji biogenych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznych i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p>	<p>Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie osiągają poziomów przekraczających ustanowione w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości .</p> <p>Stężenia substancji biogenych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.</p>	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (stężenie tłowe = st)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ¹ bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.

¹ Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennych, NJ = środowiskowa norma jakości.

² Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

1.2.4. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przybrzeżnych

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	Skład i liczebność taksonów fitoplanktonu odpowiada warunkom niezakłóconym. Średnia biomasa fitoplanktonu jest zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla danego typu wód warunków przezroczystości. Zakwity planktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego	Obserwuje się niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu. Obserwuje się niewielkie zmiany biomasy w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód warunków. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów powodujący niepożądane zakłócenia równowagi organizmów występujących w wodzie lub w jakości wody.	Skład i liczebność taksonów planktonu wskazuje na umiarkowane zakłócenia. Biomasa glonów wykracza znacznie poza zakres wartości związany ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami powodując niepożądany wpływ na inne biologiczne elementy jakości. Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów planktonowych. Może występować zjawisko stałego zakwitu

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
	typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi	Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu specyficznych dla danego typu wód .	w czasie miesięcy letnich.
Makroglony i okrytozależkowe	Obecne są wszystkie wrażliwe na zakłócenia taksony makroglonów i okrytozależkowych specyficzne dla warunków niezakłóconych. Stopień pokrycia makroglonami i obfitość okrytozależkowych odpowiadają warunkom niezakłóconym.	Obecna jest większość wrażliwych na zakłócenia taksonów makroglonów i okrytozależkowych specyficznych dla warunków niezakłóconych. Stopień pokrycia makroglonami i obfitość okrytozależkowych wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia.	Brak jest umiarkowanej liczby wrażliwych na zakłócenia taksonów makroglonów i okrytozależkowych specyficznych dla warunków niezakłóconych. Pokrycie makroglonami i obfitość okrytozależkowych są umiarkowanie zakłócone i mogą powodować niepożądane zakłócenia równowagi organizmów obecnych w wodzie.
Bezkęgowce bentosowe	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do warunków niezakłóconych. Wszystkie taksony wrażliwe na zaburzenia specyficzne dla warunków niezakłóconych są obecne.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców wykracza niewiele poza zakresy związane ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami. Obecna jest większość z taksonów wrażliwych na zakłócenia w obrębie zespołów specyficznych dla danego typu wód jest obecna.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców umiarkowanie wykracza poza zakresy związane ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami. Obecne są taksony wskazujące na zanieczyszczenie. Wiele wrażliwych taksonów specyficznych dla zespołów danego typu wód jest nieobecnych.

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim pływów	Przepływ wód słodkich oraz kierunek i prędkość dominujących prądów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
	niezakłóconym.		
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości, struktura i substrat podłoża wybrzeża oraz struktura i stan stref pływów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

*Fizyczno-chemiczne elementy jakości*¹

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Elementy fizyczno-chemiczne odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Temperatura, bilans tlenu i przezroczystość nie wykazują oznak zmian antropogenicznych i pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym.	Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie osiągają poziomów poza ustalonymi zakresami ustanowionymi dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym (stężenie tłowe = st)	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ² bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

¹ Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennych, NJ = środowiskowa norma jakości.

² Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

1.2.5. Definicje maksymalnego, dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego dla silnie zmienionych lub sztucznych części wód

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
Biologiczne elementy jakości	Wartości odpowiednich biologicznych elementów jakości odpowiadają w największym możliwym stopniu wartościom związanym z najbardziej zbliżonym typem części wód powierzchniowych, przy warunkach fizycznych wynikających z charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód.	Obecne są niewielkie zmiany w wartościach odpowiednich biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości przyjętych dla maksymalnego potencjału ekologicznego.	Obecne są umiarkowane zmiany w wartościach odpowiednich biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości przyjętych dla maksymalnego potencjału ekologicznego. Wartości te są znacznie bardziej zmienione niż te, które występują przy dobrej jakości.
Hydromorfologiczne elementy	Warunki hydromorfologiczne odpowiadają jedynie tym oddziaływaniom na części wód powierzchniowych, które wynikają z jej charakterystyk jako sztucznej lub silnie zmienionej części wód, po podjęciu wszelkich działań ograniczających skutki, a podjętych dla zapewnienia najlepszego zbliżenia do ekologicznego kontinuum, w szczególności w odniesieniu do migracji fauny oraz odpowiednich tarlisk i warunków rozmnażania.	Warunki zgodne z osiągnięciem powyżej wymienionych warunków dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Elementy fizyczno-chemiczne			
Warunki ogólne	Elementy fizyczno-chemiczne odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym związanym z typem części wód powierzchniowych najbardziej porównywalnym z częścią wód sztuczna lub silnie zmienioną.	Wartości elementów fizyczno-chemicznych nie przekraczają zakresów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wartości określonych powyżej dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
	<p>Stężenia substancji biogenych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Temperatura, warunki tlenowe oraz pH odpowiadają wartościom charakterystycznym do najbardziej zbliżonego typu części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych.</p>	<p>Temperatura i pH nie przekraczają zakresów ustanowionych w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p> <p>Stężenia substancji biogenów nie przekraczają zakresów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>	
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 bez naruszenia wymogów dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym istniejącym w typie części wód powierzchniowych najbardziej porównywalnym z częścią wód sztuczną lub silnie zmienioną (stężenie tłowe = st).	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt. 1.2.6 ¹ bez naruszenia dyrektywy 91/414/WE oraz dyrektywy 98/8/WE. (<NJ)	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

¹ Stosowanie norm wynikających z niniejszego Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

1.2.6. Procedura ustalania przez Państwa Członkowskie chemicznych norm jakości

Przy ustalaniu środowiskowych norm jakości dla zanieczyszczeń wymienionych w pkt. 1-9 załącznika VIII w celu ochrony flory i fauny wodnej, Państwa Członkowskie będą działać w poszanowaniu następujących przepisów. Normy mogą zostać ustanowione dla wody, osadów lub organizmów żywych.

Gdzie to możliwe, należy uzyskać dane o toksyczności ostrej i chronicznej w stosunku do taksonów wymienionych poniżej, które są właściwe dla danego typu części wód, jak i dla innych gatunków wodnych, dla których dane są dostępne. „Podstawowy zestaw” taksonów to:

- glony i/lub makrofity
- rozwielitki lub organizmy reprezentatywne dla wód zasolonych
- ryby.

Ustalanie środowiskowych norm jakości

Przy ustalaniu maksymalnego średniorocznego stężenia ma zastosowanie następująca procedura:

- (i) Państwa Członkowskie ustalają właściwe współczynniki bezpieczeństwa w każdym przypadku zgodnie z charakterem i jakością dostępnych danych i wytycznymi określonymi w ppkt. 3.3.1 części II „Technicznych wytycznych wspierających dyrektywę Komisji 93/67/EWG w sprawie oceny ryzyka dla nowo zgłoszonych substancji oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94 w sprawie oceny ryzyka stwarzanego przez istniejące substancje” oraz współczynnikami bezpieczeństwa określonymi w poniższej tabeli:

	Współczynnik bezpieczeństwa
Jeden przypadek toksyczności chronicznej wyrażonej parametrem NOEC (ryby lub rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych)	1 000
Jeden przypadek toksyczności chronicznej wyrażonej parametrem NOEC (ryby lub rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych))	100
Dwa przypadki toksyczności chronicznej wyrażonej parametrem NOEC dla gatunków reprezentujących dwa poziomy troficzne (ryby i/lub rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych i/lub glony)	50
Toksyczność chroniczna wyrażona parametrem NOEC dla przynajmniej 3 gatunków (zazwyczaj ryby, rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych i glony) reprezentujących trzy	10

	Współczynnik bezpieczeństwa
poziomy troficzne	
Inne przypadki, w tym dane z badań terenowych lub ekosystemów modelowych, które umożliwiają bardziej precyzyjne obliczenie i zastosowanie współczynników bezpieczeństwa	Każdy przypadek oceniany oddzielnie

- (ii) jeżeli dane odporności na degradację i bioakumulacji są dostępne, uwzględniane przy określaniu końcowych wartości środowiskowych norm jakości;
- (iii) norma określona w taki sposób powinna być porównana z wszelkimi wynikami z badań terenowych. Jeżeli wykryte zostaną nieprawidłowości, sposób określania norm zostanie zweryfikowany w celu umożliwienia bardziej precyzyjnego obliczenia współczynnika bezpieczeństwa;
- (iv) określona norma będzie podlegać dokładnej analizie i społecznej konsultacji w celu umożliwienia bardziej precyzyjnego obliczenia współczynnika bezpieczeństwa.

1.3. Monitorowanie stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych

Sieć monitoringu wód powierzchniowych jest ustalana zgodnie z wymogami art. 8. Sieć monitoringu projektowana jest w sposób umożliwiający pozyskanie spójnego i całościowego obrazu stanu ekologicznego i chemicznego w każdym dorzeczu oraz zezwala na podział części wód na pięć klas zgodnie z normatywnymi definicjami w ppkt. 1.2. Państwa Członkowskie przedstawiają mapę lub mapy ilustrujące sieć monitoringu wód powierzchniowych do planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

Na podstawie charakterystyki oraz oceny wpływu, wykonanych zgodnie z art. 5 i załącznikiem II, Państwa Członkowskie ustalają dla każdego przedziału czasowego, dla którego ma zastosowanie plan gospodarowania wodami w dorzeczu, programy monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego. W niektórych przypadkach może zaistnieć potrzeba ustalenia przez Państwa Członkowskie programów monitoringu badawczego.

Państwa Członkowskie monitorują parametry wskaźnikowe dla stanu każdego właściwego elementu jakości. Przy doborze parametrów biologicznych elementów jakości, Państwa Członkowskie określają właściwy poziom taksonomiczny wymagany do osiągnięcia odpowiednich poziomów ufności i dokładności w klasyfikacji elementów jakości. Szacunki poziomu ufności i dokładności wyników z programów monitoringu przedstawiane są w planie.

1.3.1. Projektowanie monitoringu diagnostycznego

Cel

Państwa Członkowskie ustanawiają programy monitoringu diagnostycznego w celu dostarczenia informacji dla:

- uzupełnienia i zatwierdzenia procedury oceny wpływu określonej w załączniku II,
- sprawnego i skutecznego zaprojektowania przyszłych programów monitoringu,
- oceny długoterminowych zmian w warunkach naturalnych; oraz

- oceny długoterminowych zmian wynikających z szeroko rozumianej działalności antropogenicznej.

Wyniki takiego monitoringu zostaną poddane kontroli oraz stosowane, w połączeniu z procedurą oceny wpływu opisaną w załączniku II, do ustalenia wymagań w stosunku do programów monitoringu w ramach aktualnych oraz przyszłych planów gospodarowania wodami w dorzeczu.

Wybór punktów monitoringu

Monitoring diagnostyczny przeprowadzony jest w wystarczającej liczbie części wód powierzchniowych w celu dokonania oceny ogólnego stanu wód powierzchniowych w ramach każdej zlewni lub podzlewni w obszarze dorzecza. Przy wyborze tych części wód Państwa Członkowskie zapewniają, że, gdzie stosowne, monitoring jest przeprowadzany w punktach gdzie:

- zmienność przepływu wody jest znaczna w ramach obszaru dorzecza jako całości; w tym w punktach na dużych rzekach dla których powierzchnia zlewni jest większa niż 2 500 km²,
- objętość występującej wody jest znaczna w ramach obszaru dorzecza, włączając duże jeziora i zbiorniki,
- duże części wód przekraczają granice Państwa Członkowskiego,
- stanowiska zostały określone zgodnie z decyzją o wymianie informacji 77/795/EWG; oraz

na innych stanowiskach, które są wymagane dla oszacowania ładunku zanieczyszczeń przekraczającego granice Państwa Członkowskiego i który wprowadzany jest do środowiska morskiego.

Wybór elementów jakości

Monitoring diagnostyczny przeprowadzany jest w każdym przekroju pomiarowym przez jeden rok w okresie objętym planem gospodarowania wodami w dorzeczu, dla dostarczenia informacji:

- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich biologicznych elementów jakości,
- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich hydromorfologicznych elementów jakości,
- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich fizyczno-chemicznych elementów jakości,
- o substancjach zanieczyszczających z listy substancji priorytetowych, które odprowadzane są w dorzeczu lub zlewni, oraz
- o innych zanieczyszczeniach odprowadzanych w znacznych ilościach w dorzeczu lub zlewni,

chyba, że uprzednio przeprowadzony monitoring diagnostyczny wykazał, że dana część wód osiągnęła dobry stan i na podstawie przeglądu wpływu działalności człowieka według załącznika II nie można stwierdzić zmian w tych oddziaływaniach na daną część wód. W

tych przypadkach monitoring diagnostyczny przeprowadzany będzie w ramach co trzeciego planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

1.3.2. Projektowanie monitoringu operacyjnego

Monitoring operacyjny podejmowany jest w celu:

- ustalenia stanu tych części wód, które zostały określone jako zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów ochrony środowiska; oraz
- oceny wszelkich zmian stanu tych części wód wynikających z podjętych programów działań.

Program może być zmieniony w okresie ważności planu gospodarowania wodami w dorzeczu w świetle uzyskanych informacji będących częścią wymagań załącznika II lub częścią wymagań niniejszego załącznika, w szczególności dla umożliwienia zmniejszenia częstotliwości pomiarów, jeżeli stwierdzone oddziaływanie nie jest znaczne lub usunięto określone oddziaływanie.

Wybór stanowisk monitoringu

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest dla tych części wód, które na podstawie oceny wpływu wykonanej zgodnie z załącznikiem II lub monitoringu diagnostycznego zostały określone jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, określonych dla nich na mocy art. 4, oraz dla tych części wód, do których odprowadzane są substancje z listy substancji priorytetowych. Punkty monitoringu wyznaczane są dla substancji z listy substancji priorytetowych według określenia zawartego w prawodawstwie ustanawiającym odpowiednie środowiskowe normy jakości. We wszystkich pozostałych przypadkach, w tym dotyczących substancji z listy substancji priorytetowych, dla których brak jest określonych wytycznych w takim prawodawstwie, punkty monitoringu wyznaczane są następująco:

- dla części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem ze strony źródła punktowego, liczba punktów monitoringu w każdej części wód wystarczająca dla oceny wielkości i wpływu źródła punktowego. Jeżeli część wód objęta jest oddziaływaniem z wielu źródeł punktowych, punkty monitoringu mogą być wyznaczone w celu oceny łącznej wielkości i wpływu oddziaływania,
- dla części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem ze strony źródła rozproszonego, liczba punktów monitoringu na wybranych częściach wód wystarczająca do oceny wielkości i wpływu oddziaływania wywieranego przez źródło rozproszone. Wybór części wód dokonywany jest dla zapewnienia odpowiedniej reprezentatywności poszczególnych zagrożeń wywołanych przez oddziaływania źródła rozproszonego oraz zagrożeń nieosiągnięciem dobrego stanu wód powierzchniowych,
- dla części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem hydromorfologicznym, liczba punktów monitoringu na wybranych częściach wód wystarczająca do oceny wielkości i wpływu oddziaływania hydromorfologicznego. Wybór części wód powinien być reprezentatywny dla ogólnego wpływu oddziaływania hydromorfologicznego, pod wpływem którego znajdują się dane części wód.

Wybór elementów jakości

W celu oceny wielkości i oddziaływania wywieranego na części wód powierzchniowych, Państwa Członkowskie monitorują te elementy jakości, które są wskaźnikowe dla

oddziaływania pod wpływem którego znajdują się części wód. W celu oceny wpływu oddziaływania, Państwa Członkowskie monitorują odpowiednio:

- parametry wskaźnikowe dla biologicznego elementu lub elementów jakości najbardziej wrażliwych na oddziaływania, pod wpływem których znajdują się części wód,
- wszystkie odprowadzane substancje priorytetowe i inne zanieczyszczenia zrzucane w znacznych ilościach,
- parametry wskaźnikowe dla hydromorfologicznego elementu jakości najbardziej wrażliwego na określone oddziaływanie.

1.3.3. Projektowanie monitoringu badawczego

Cel

Monitoring badawczy przeprowadzany jest:

- tam, gdzie nie jest znany powód żadnego z przekroczeń,
- tam, gdzie monitoring diagnostyczny wykazuje, że cele wymienione w art. 4 dla części wód przypuszczalnie nie zostaną osiągnięte, a jeszcze nie został ustanowiony monitoring operacyjny, celem określenia przyczyn, z powodu których części wód lub grupa części wód nie spełniają celów środowiskowych; lub
- dla określenia wielkości i wpływów przypadkowego zanieczyszczenia,

i informuje władze o koniecznym programie działań dla osiągnięcia celów środowiskowych oraz szczególnych działań dla zaradzenia skutkom przypadkowego zanieczyszczenia.

1.3.4. Częstotliwość monitoringu

W okresie monitorowania diagnostycznego stosowane są podane poniżej częstotliwości monitoringu parametrów wskaźnikowych dla fizyczno-chemicznych elementów jakości, chyba że na podstawie wiedzy technicznej i opinii ekspertów uzasadnione są dłuższe odstępy czasu między prowadzonymi pomiarami monitoringu. Dla biologicznych oraz hydromorfologicznych elementów jakości, monitoring przeprowadzany jest co najmniej raz podczas okresu prowadzenia monitoringu diagnostycznego.

Dla monitoringu operacyjnego, częstotliwość monitoringu wymagana dla każdego parametru ustalana jest przez Państwa Członkowskie tak, aby zapewnić zebranie wystarczających danych do wiarygodnej oceny stanu danego elementu jakości. Zalecane jest, aby prowadzenie monitoringu miało miejsce w odstępach czasu nieprzekraczających wartości wymienionych w poniższej tabeli, chyba że na podstawie wiedzy technicznej i opinii ekspertów uzasadnione są dłuższe odstępy czasu między okresami prowadzenia pomiarów monitoringowych.

Częstotliwości wybierane są w sposób zapewniający osiągnięcie akceptowanego poziomu ufności i dokładności. Oszacowania poziomów ufności i dokładności osiągniętej przez stosowany system monitoringu podawane są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

Częstotliwości monitoringu wybierane są z uwzględnieniem zmienności parametrów, wynikającej zarówno z warunków naturalnych, jak i antropogenicznych. Terminy przeprowadzania monitoringu wybierane są w sposób zmniejszający wpływ zmienności

sezonowej na wyniki, co zapewnia, że wyniki odzwierciedlają zmiany w części wód na skutek oddziaływania antropogenicznego. W miarę potrzeby, dla osiągnięcia tego celu przeprowadzany jest dodatkowy monitoring w różnych porach tego samego roku.

Element jakości	Rzeki	Jezióra	Wody przejściowe	Wody przybrzeżne
Biologicznej				
Fitoplankton	6 miesięcy	6 miesięcy	6 miesięcy	6 lat
Inne rośliny wodne	3 lata	3 lata	3 lata	3 lata
Makrobezkręgowce	3 lata	3 lata	3 lata	3 lata
Ryby	3 lata	3 lata	3 lata	
Hydromorfologicznej				
Ciągłość	6 lat			
Hydrologia	ciągły	1 miesiąc		
Morfologia	6 lat	6 lat	6 lat	6 lat
Fizyczno - chemicznej				
Warunki termiczne	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Natlenienie	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Zasolenie	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	
Substancje biogenne	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Zakwaszenie	3 miesiące	3 miesiące		
Inne zanieczyszczenia	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Substancje priorytetowe	1 miesiąc	1 miesiąc	1 miesiąc	1 miesiąc

1.3.5. Dodatkowe wymogi monitoringu dla obszarów chronionych

Programy monitoringu wymienione powyżej uzupełniane są w celu spełnienia następujących wymagań:

Punkty poboru wody do picia

Części wód powierzchniowych wyznaczone na mocy art. 7, z których pozyskiwana jest woda w ilości średnio ponad 100m³/dobę, są wyznaczane jako stanowiska monitoringu i są przedmiotem takiego dodatkowego monitoringu, które może być konieczny dla spełnienia wymogów tego artykułu. Takie części wód są monitorowane z punktu widzenia wszystkich odprowadzanych substancji priorytetowych oraz innych substancji odprowadzanych w znacznych ilościach, które mogą wpływać na stan części wód i które są kontrolowane przepisami dyrektywy w sprawie wody do picia. Monitoring przeprowadzany jest zgodnie z określoną poniżej częstotliwością:

Zaopatrywana Wspólnota	Częstotliwość
< 10 000	4 razy w roku
10 000-30 000	8 razy w roku

> 30 000	12 razy w roku
----------	----------------

Obszary ochrony gatunków i siedlisk

Części wód stanowiące takie obszary włączone są do programu monitoringu operacyjnego określonego powyżej, jeżeli na podstawie oceny wpływu i monitoringu diagnostycznego zostały zidentyfikowane jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, określonych dla nich na mocy art. 4. Monitoring przeprowadzany jest w celu oceny wielkości i wpływu odpowiednich znaczących oddziaływań wywieranych na te części wód oraz, w miarę potrzeby, dla oceny zmian stanu tych części wód wynikających z podjętych programów działań. Monitoring kontynuowane jest dopóki obszary te nie spełnią wymagań zawartych w prawodawstwie dotyczącym wody, na mocy którego zostały wyznaczone oraz nie spełnią określonych dla nich na mocy art. 4 celów środowiskowych.

1.3.6. Normy dla monitoringu elementów jakości

Metody stosowane w monitoringu w odniesieniu do parametrów typów odpowiadają niżej wymienionym normom międzynarodowym lub takim normom krajowym lub międzynarodowym, które zapewnią zebranie danych o równoważnej jakości naukowej i porównywalności.

Pobieranie próbek do oznaczania makrobezkręgowców

ISO 5667-3 1995	Jakość wody – pobieranie próbek- część 3: Wytyczne w sprawie konserwacji i postępowania z próbkami
EN 27828: 1994	Jakość wody – metody pobierania próbek do badań biologicznych – Wytyczne do pobierania makrobentosuz użyciem siatki ręcznej
EN 28265: 1994	Jakość wody – Przeznaczenie i sposób użycia czerpaczy do ilościowego pobierania makrobentosu z kamienistego podłoża w płytkich wodach śródlądowych
EN ISO 9381: 1995	Jakość wody – pobieranie makrobezkręgowców w głębokich wodach – Wytyczne do stosowania zestawów kolonizacyjnych oraz czerpaczy jakościowych i ilościowych
EN ISO 8689-1: 1999	Biologiczna klasyfikacja rzek, część I: Wytyczne do interpretacji danych o jakości biologicznej, na podstawie badań makrobezkręgowców dennych
EN ISO 8689-2: 1999	Biologiczna klasyfikacja rzek, część II: Wytyczne do prezentacji danych o jakości biologicznej na podstawie badań makrobezkręgowców dennych

Pobieranie próbek do oznaczania makrofitów

Właściwe normy CEN/ISO po ich opracowaniu

Pobieranie próbek do oznaczania ryb

Właściwe normy CEN/ISO po ich opracowaniu

Pobieranie próbek do oznaczania okrzemek

Właściwe normy CEN/ISO po ich opracowaniu

Normy dla parametrów fizyczno-chemicznych

Wszystkie właściwe normy CEN/ISO

Normy dla parametrów hydromorfologicznych

Wszystkie właściwe normy CEN/ISO

1.4. **Klasyfikacja i prezentacja stanu ekologicznego**

1.4.1. Porównywalność wyników monitoringu biologicznego

- (i) Państwa Członkowskie ustanawiają systemy monitoringu do celów oszacowania wartości biologicznych elementów jakości określonych dla każdej kategorii wód powierzchniowych lub dla silnie zmienionych i sztucznych części wód powierzchniowych. Stosując procedurę określoną poniżej dla silnie zmienionych lub sztucznych części wód, odniesienia do stanu ekologicznego powinny być konstruowane jako odniesienia do potencjału ekologicznego. Systemy takie mogą wykorzystywać poszczególne gatunki lub grupy gatunków które są reprezentatywne dla elementu jakości w ujęciu całościowym.
- (ii) W celu zapewnienia porównywalności takich systemów monitoringu, ich wyniki otrzymywane przez każde Państwo Członkowskie wyrażane są jako współczynniki jakości ekologicznej do celów klasyfikacji stanu ekologicznego. Współczynniki te przedstawiają zależności między wartościami zaobserwowanych parametrów biologicznych dla danej części wód powierzchniowych i wartościami tych parametrów w warunkach referencyjnych przyjętych dla tej części wód. Współczynnik wyrażony jest wartością liczbową w zakresie od zera do jedności, przy czym bardzo dobry stan ekologiczny wyrażany jest przez wartości bliskie jedności, a zły stan ekologiczny przez wartości bliskie zera.
- (iii) Każde Państwo Członkowskie podzieli skalę współczynnika jakości ekologicznej dla swojego systemu monitoringu dla każdej kategorii wód powierzchniowych na pięć klas od bardzo dobrego do złego stanu ekologicznego, jak określono w ppkt. 1.2, poprzez przypisanie wartości liczbowej każdej granicy między klasami. Wartość graniczna między klasami określającymi stan bardzo dobry i dobry oraz wartość graniczna między dobrym a umiarkowanym stanem ustalone są na zasadzie niżej opisanego ćwiczenia interkalibracyjnego.
- (iv) Komisja ułatwi wykonanie ćwiczenia interkalibracyjnego w celu zapewnienia, że wartości dopuszczalne ustanowione są zgodnie z normatywnymi definicjami w ppkt. 1.2 i porównywalne między Państwami Członkowskimi.
- (v) Jako część tego ćwiczenia, Komisja umożliwi wymianę informacji między Państwami Członkowskimi prowadzącą do określenia zestawu (lub listy) stanowisk w każdym ekoregionie Wspólnoty; stanowiska te będą tworzyły sieć interkalibracji. Sieć składa się ze stanowisk wybranych spośród różnych typów części wód powierzchniowych obecnych w każdym ekoregionie. Dla każdego wybranego typu części wód powierzchniowych, sieć składa się z co najmniej dwóch stanowisk odpowiadających normatywnym definicjom granicy między bardzo dobrym i dobrym stanem oraz co najmniej dwóch stanowisk odpowiadających normatywnym

definicjom granicy między dobrym a umiarkowanym stanem. Stanowiska wyznaczone są na podstawie opinii ekspertów, uzyskanej w ramach wspólnych inspekcji, oraz wszelkich innych dostępnych informacji.

- (vi) System monitoringu każdego Państwa Członkowskiego stosowany jest na tych stanowiskach sieci interkalibracyjnej, które należą zarówno do ekoregionu, jak i do danego typu części wód powierzchniowych, dla którego będzie stosowany system monitoringu w następstwie wymagań niniejszej dyrektywy. Wyniki takiego zastosowania wykorzystane będą do określenia wartości liczbowych odpowiednich granic klas w systemie monitoringu każdego Państwa Członkowskiego.
- (vii) W ciągu trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy, Komisja przygotuje projekt rejestru stanowisk tworzących sieć interkalibracyjną, która może być przyjęta zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 21. Ostateczny rejestr stanowisk zostanie ustalony w ciągu czterech lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy i zostanie opublikowany przez Komisję.
- (viii) Komisja i Państwa Członkowskie zakończą ćwiczenie interkalibracyjne w ciągu 18 miesięcy od daty opublikowania końcowego rejestru.
- (ix) Wyniki ćwiczenia interkalibracyjnego oraz wartości ustalone dla systemów klasyfikacyjnych stosowanych przez Państwa Członkowskie w monitoringu opublikowane zostaną przez Komisję w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia ćwiczenia interkalibracyjnego.

1.4.2. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego

- (i) Dla kategorii wód powierzchniowych, klasyfikacja stanu ekologicznego części wód jest wyrażona poprzez niższą z wartości otrzymanych z monitoringu biologicznego i fizyczno-chemicznego dla właściwych elementów jakości określonych zgodnie z pierwszą kolumną poniższej tabeli. Państwa Członkowskie dostarczą mapę każdego obszaru dorzecza przedstawiającą klasyfikację stanu ekologicznego każdej części wód, oznaczoną kodami barwnymi zgodnymi z drugą kolumną poniższej tabeli, celem odzwierciedlenia klasyfikacji stanu ekologicznego części wód.

Klasyfikacja stanu ekologicznego	Kod barwny
Bardzo dobry	Niebieski
Dobry	Zielony
Umiarkowany	Żółty
Słaby	Pomarańczowy
Zły	Czerwony

- (ii) Dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód, klasyfikacja stanu ekologicznego części wód jest wyrażona przez niższą z wartości otrzymanych z monitoringu biologicznego i fizyczno-chemicznego dla właściwych elementów jakości określonych zgodnie z pierwszą kolumną poniższej tabeli. Państwa Członkowskie przedstawiają mapę dla każdego obszaru dorzecza ilustrującą klasyfikację potencjału ekologicznego dla każdej części wód, oznaczoną kodami barwnymi, odnoszącymi się do sztucznych części wód zgodnie z drugą kolumną poniższej tabeli, oraz odnoszącymi się do silnie zmienionych części wód zgodnie z trzecią kolumną

poniższej tabeli.

Klasyfikacja potencjału ekologicznego	Kod barwny	
	Sztuczne części wód	Silnie zmienione części wód
dobry i powyżej dobrego	zielono - jasnoszare pasy równej szerokości	zielono - ciemnoszare pasy równej szerokości
umiarkowany	żółto - jasnoszare pasy równej szerokości	żółto - ciemnoszare pasy równej szerokości
słaby	pomarańczowo - jasnoszare pasy równej szerokości	pomarańczowo - ciemnoszare pasy równej szerokości
zły	czerwono - jasnoszare pasy równej szerokości	czerwono - ciemnoszare pasy równej szerokości

- (iii) Państwa Członkowskie wskazują także, za pomocą czarnej kropki na mapie, te części wód, w których nie osiągnięto dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego na skutek niezgodności z jedną lub większą liczbą norm jakości środowiska, ustalonych dla tej części wód w odniesieniu do określonych zanieczyszczeń syntetycznych lub niesyntetycznych (zgodnie z systemem zgodności ustalonym przez Państwo Członkowskie).

1.4.3. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu chemicznego

Jeżeli część wodna osiąga zgodność ze środowiskowymi normami jakości, ustalonymi w załączniku IX, art. 16 oraz na mocy innego właściwego prawodawstwa wspólnotowego ustanawiającego środowiskowe normy jakości, należy ją określić jako osiągającą dobry stan chemiczny. Jeżeli nie spełnia tych norm, należy ją określić jako nieosiągającą dobrego stanu chemicznego.

Państwa Członkowskie dostarczą mapę każdego obszaru dorzecza ilustrującą stan chemiczny każdej części wód, oznaczoną kodami barwnymi, zgodnie z drugą kolumną poniższej tabeli celem odzwierciedlenia klasyfikacji stanu chemicznego części wód.

Klasyfikacja stanu chemicznego	Kod barwny
Dobry	Niebieski
Nie osiągający dobrego	Czerwony

2. WODY PODZIEMNE

2.1. Stan ilościowy wód podziemnych

2.1.1 Parametry klasyfikacji stanu ilościowego

Reżim poziomu wód podziemnych

2.1.2 Definicja stanu ilościowego

Elementy	Stan dobry
Poziom wód podziemnych	<p>Poziom wód podziemnych w części wód podziemnych jest taki, że zapewnia nieprzekraczanie dostępnych zasobów wód podziemnych przy długoterminowej średniorocznej wartości poboru wód.</p> <p>Zgodnie z powyższym, poziom wód podziemnych nie podlega zmianom antropogenicznym, które mogłyby spowodować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niespełnienie celów środowiskowych, określonych na mocy art. 4 przez powiązane z nim wody powierzchniowe, - wszelkie znaczne obniżenie stanu tych wód, - wszelkie znaczne szkody w ekosystemach lądowych bezpośrednio uzależnionych od części wód podziemnych. <p>oraz możliwym zmianom kierunku przepływu wynikającym ze zmian poziomu, krótkotrwałym lub ciągłym na przestrzennie ograniczonym obszarze, ale nie powodującym intruzji wód słonych lub innych, oraz nie wskazującym na trwałą i o wyraźnie antropogenicznym charakterze tendencję kierunku przepływu mogącą spowodować taką intruzję.</p>

2.2. Monitoring stanu ilościowego wód podziemnych

2.2.1. Sieć monitoring poziomu wód podziemnych

Sieć monitoringu wód podziemnych ustalana jest zgodnie z wymogami art. 7 oraz 8. Sieć monitoringu projektowana jest w sposób umożliwiający wiarygodną ocenę stanu ilościowego wszystkich części wód lub grup części wód podziemnych, w tym ocenę dostępnych zasobów wód podziemnych. Państwa Członkowskie przedstawiają w planie gospodarowania wodami w dorzeczu mapę lub mapy ilustrujące sieć monitoringu wód podziemnych.

2.2.2. Gęstość stanowisk monitoringu

Sieć obejmuje liczbę reprezentatywnych punktów monitoringu wystarczającą do oszacowania poziomu wód podziemnych w każdej części wód lub grupie części wód podziemnych, uwzględniając zmienności krótko- i długoterminowe w zasilaniu części wód, w szczególności:

- dla części wód podziemnych określonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, na mocy art. 4, zapewnia się gęstość punktów monitoringu wystarczającą do oceny wpływu poboru wód i zrzutów na poziom wód podziemnych,
- dla części wód podziemnych, w granicach których przepływ wód podziemnych przekracza granice Państwa Członkowskiego, zapewnia się liczbę punktów monitoringu wystarczającą do oszacowania kierunku i wielkości przepływu wód podziemnych przez granice Państwa Członkowskiego.

2.2.3. Częstotliwość monitoringu

Częstotliwość monitoringu jest wystarczająca dla dokonania oceny stanu ilościowego każdej części wód lub grupy części wód podziemnych, uwzględniając zmienności krótko- i długoterminowe w zasilaniu części wód. W szczególności:

- dla części wód podziemnych określonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, na mocy art. 4, zapewnia się wystarczającą częstotliwość pomiarów dla oceny wpływu poboru wód i zrzutów do poziomu wód podziemnych,
- dla części wód podziemnych, w granicach których przepływ wód podziemnych przekracza granice Państwa Członkowskiego, zapewnia się wystarczającą częstotliwość pomiarów do oszacowania kierunku i wielkości przepływu wód podziemnych przez granice Państwa Członkowskiego.

2.2.4. Interpretacja i prezentacja stanu ilościowego wód podziemnych

Wyniki otrzymane z sieci monitoringu dla części wód lub grupy części wód podziemnych wykorzystywane są do oceny stanu ilościowego tej części wód lub grupy części wód. Z zastrzeżeniem ppkt. 2.5 Państwa Członkowskie przedstawiają mapę obrazującą wyniki oceny stanu ilościowego wód podziemnych za pomocą kodu barwnego, zgodnie z następującym systemem:

Stan dobry: barwa zielona

Stan słaby: barwa czerwona

2.3. Stan chemiczny wód podziemnych

2.3.1. Parametry określania stanu chemicznego wód podziemnych

Przewodność

Stężenia zanieczyszczeń.

2.3.2. Definicja dobrego stanu chemicznego wód podziemnych

Elementy	Stan dobry
Ogólne	Skład chemiczny części wód podziemnych jest taki, że stężenia zanieczyszczeń: <ul style="list-style-type: none"> - jak określono poniżej, nie wykazują efektów intruzji wód słonych lub innych - nie przekraczają norm jakości mających zastosowanie na mocy właściwego prawodawstwa wspólnotowego zgodnie z art. 17 - nie są na takim poziomie, że mogłyby prowadzić do nieosiągnięcia przez powiązane z nimi wody powierzchniowe celów środowiskowych, określonych na mocy art. 4, lub do obniżenia jakości chemicznej lub ekologicznej tych części wód lub spowodowania znacznych szkód w ekosystemach lądowych bezpośrednio zależnych od części wód podziemnych
Przewodność	Zmiany w przewodności nie wskazują na intruzje wód słonych ani inną

2.4. Monitoring stanu chemicznego wód podziemnych

2.4.1 Sieć monitoringu wód podziemnych

Sieć monitoringu wód podziemnych ustalana jest zgodnie z wymogami art. 7 oraz 8. Sieć monitoringu projektowana jest, aby umożliwić otrzymanie spójnego i całościowego obrazu stanu chemicznego wód podziemnych w ramach każdego dorzecza oraz umożliwić wykrycie długoterminowych, antropogenicznych trendów wzrostu zanieczyszczeń.

Na podstawie charakterystyki i oceny wpływu, wykonanych zgodnie z art. 5 i załącznikiem II, Państwa Członkowskie ustanawiają, dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami w dorzeczu, program monitoringu diagnostycznego. Wyniki tego programu wykorzystane są do ustanowienia programu monitoringu operacyjnego w pozostałych okresach planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

Oszacowania poziomu ufności i dokładności wyników otrzymanych w ramach monitoringu zawarte są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

2.4.2 Monitoring diagnostyczny

Cel

Monitoring diagnostyczny przeprowadzany jest w celu:

- uzupełnienia i sprawdzenia procedury oceny wpływu;
- dostarczenia informacji do oceny długoterminowych tendencji wynikających zarówno ze zmian warunków naturalnych, jak również na skutek działalności antropogenicznej.

Wybór stanowisk monitoringu

Wystarczająca liczba stanowisk monitoringu wyznaczana jest dla każdej z:

- części wód określonych jako zagrożone zgodnie z charakterystyką wykonaną, zgodnie z załącznikiem II,
- części wód przekraczających granicę Państwa Członkowskiego.

Wybór parametrów

Dla każdej wyznaczonej części wód podziemnych prowadzi się monitoring następującego zestawu kluczowych parametrów:

- zawartość tlenu
- wartość pH
- przewodność
- azotany
- azot amonowy

Części wód, które zgodnie z załącznikiem II wyznaczono jako znacząco zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu, monitorowane są z uwzględnieniem tych parametrów, które

są indykatywne dla wpływu tych oddziaływań.

Transgraniczne części wód są także monitorowane z uwzględnieniem tych parametrów, które są właściwe dla ochrony wszystkich spośród wykorzystanych wspieranych przez przepływ wód podziemnych.

2.4.3 Monitoring operacyjny

Cel

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest w okresach między programami monitoringu diagnostycznego w celu:

- ustalenia stanu chemicznego wszystkich części wód lub grup części wód podziemnych określonych jako zagrożone,
- ustalenia obecności jakichkolwiek spowodowanych działalnością antropogeniczną długoterminowych trendów wzrostu stężenia wszelkich zanieczyszczeń.

Wybór stanowisk monitoringu

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest dla wszystkich części wód lub grup części wód podziemnych, które na podstawie zarówno oceny wpływu, przeprowadzonej zgodnie z załącznikiem II, jak też monitoringiem diagnostycznym, zostały określone jako zagrożone nieosiągnięciem celów ustanowionych na mocy art. 4. Wybór stanowisk monitoringu odzwierciedla również wyniki oceny reprezentatywności danych monitoringu przeprowadzonego w danym miejscu, dla jakości danej części wód lub grupy części wód podziemnych.

Częstotliwość monitoringu

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest w okresach między programami monitoringu diagnostycznego z częstotliwością wystarczającą dla wykrycia wpływu poszczególnych oddziaływań, ale co najmniej raz na rok.

2.4.4 Identyfikacja trendów zanieczyszczeń

Państwa Członkowskie wykorzystują dane otrzymane zarówno z monitoringu diagnostycznego jak i operacyjnego do identyfikacji, spowodowanych działalnością antropogeniczną wieloletnich trendów wzrostu zanieczyszczeń oraz odwrócenia tych trendów. Zostanie określony rok lub okres bazowy, od którego obliczane będą takie trendy. Obliczanie trendów wykonywane będzie dla części wód lub, gdzie stosowne, dla grup części wód podziemnych. Odwrócenie trendów wykazywane będzie statystycznie wraz z określeniem związanego z tą oceną poziomu ufności.

2.4.5 Interpretacja i prezentacja stanu chemicznego wód podziemnych

Przy ocenie stanu chemicznego, wyniki otrzymane z poszczególnych punktów pomiarowych części wód podziemnych agregowane są dla części wód jako całości. Bez uszczerbku dla odpowiednich dyrektyw, dla stanu dobrego, który ma zostać osiągnięty w danej części wód podziemnych, dla tych parametrów chemicznych, dla których zostały ustanowione środowiskowe normy jakości w prawodawstwie wspólnotowym:

- oblicza się średnią wartość wyników monitoringu w każdym punkcie pomiarowym

części wód lub grupy części wód podziemnych; oraz

- te średnie wartości, zgodnie z art. 17, wykorzystywane są do wykazania zgodności z dobrym stanem chemicznym wód podziemnych.

Z zastrzeżeniem ppkt. 2.5, Państwa Członkowskie przedstawiają mapę stanu chemicznego wód podziemnych, oznaczoną zgodnie z poniższym kodem barwnym:

Stan dobry: barwa zielona

Stan słaby: barwa czerwona

Państwa Członkowskie wskazują na mapie w postaci czarnych punktów te części wód podziemnych, w których określono znaczącą i rosnącą tendencję wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń wynikających z działalności człowieka. Odwrócenie takich tendencji wyznaczane jest na mapie w postaci niebieskiego punktu.

Mapy te są częścią planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

2.5. **Prezentacja stanu wód podziemnych**

Państwa Członkowskie przedstawiają w ramach planu gospodarowania wodami w dorzeczu mapę, ilustrującą dla każdej części wód lub grupy części wód podziemnych zarówno stan ilościowy, jak również stan chemiczny tej części wód lub grupy części wód, za pomocą kodu barwnego, zgodnie z wymogami ppkt. 2.2.4 oraz 2.4.5. Państwa Członkowskie mogą nie przedstawiać oddzielnych map w ppkt. 2.2.4 oraz 2.4.5, ale w takim przypadku powinny przedstawić te wartości zgodnie z wymogami ppkt. 2.4.5 na mapie wymaganej na podstawie tego punktu dla tych części wód, które są przedmiotem znaczącej i długotrwałej tendencji wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń lub każdego odwrócenia tej tendencji.

ZAŁĄCZNIK VI

WYKAZ DZIAŁAŃ, KTÓRE NALEŻY UWZGLĘDNIĆ W PROGRAMACH DZIAŁAŃ

CZĘŚĆ A

Działania wymagane na mocy następujących dyrektyw:

- (i) dyrektywa dotycząca jakości wody w kąpieliskach 76/160/EWG;
- (ii) dyrektywa w sprawie dzikiego ptactwa 79/409/EWG³⁶;
- (iii) dyrektywa odnosząca się do jakości wody przeznaczonej do picia przez ludzi 80/778/EWG, zmieniona dyrektywą 98/83/WE;
- (iv) dyrektywa w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii (Seveso) 96/82/WE³⁷;
- (v) dyrektywa w sprawie oceny wpływu na środowisko 85/337/EWG³⁸;
- (vi) dyrektywa w sprawie osadów ściekowych 86/278/EWG³⁹;
- (vii) dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych 91/271/EWG;
- (viii) dyrektywa dotycząca środków ochrony roślin 91/414/EWG;
- (ix) dyrektywa dotycząca azotanów 91/676/EWG;
- (x) dyrektywa w sprawie siedlisk przyrodniczych 92/43/EWG⁴⁰;
- (xi) dyrektywa dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli 96/61/WE.

CZĘŚĆ B

Poniżej podano otwarty wykaz działań uzupełniających, które Państwa Członkowskie mogą przyjąć w każdym obszarze dorzecza jako część programu działań, wymaganego na mocy art. 11 ust. 4:

- (i) instrumenty prawne
- (ii) instrumenty administracyjne
- (iii) instrumenty ekonomiczne i fiskalne
- (iv) wynegocjowane porozumienia dotyczące środowiska
- (v) działania na rzecz ograniczenia emisji
- (vi) kodeksy dobrej praktyki
- (vii) rekonstrukcja i rekultywacja terenów podmokłych

³⁶ Dz.U. L 103 z 25.4.1979, str. 1.

³⁷ Dz.U. L 10 z 14.1.1997, str. 13.

³⁸ Dz.U. L 175 z 5.7.1985, str. 40. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 97/11/WE (Dz.U. L 73 z 14.3.1997, str. 5).

³⁹ Dz.U. L 181 z 8.7.1986, str. 6.

⁴⁰ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7.

- (viii) działania na rzecz kontroli poboru wody
- (ix) działania w zakresie zarządzania popytem, między innymi promowanie odpowiednio dostosowanej produkcji rolnej, takiej jak uprawa roślin o zmniejszonym zapotrzebowaniu na wodę na terenach narażonych na susze
- (x) działania służące efektywnemu korzystaniu z wody i ponownemu jej wykorzystaniu, między innymi promowanie technologii polegających na efektywnym wykorzystaniu wody w przemyśle i wodooszczędnych technik nawodnień
- (xi) projekty budowlane
- (xii) zakłady odsalania
- (xiii) projekty odnowy środowiska
- (xiv) sztuczne zasilanie warstwy wodonośnej
- (xv) projekty edukacyjne
- (xvi) projekty badawcze, rozwojowe i demonstracyjne
- (xvii) inne właściwe działania

ZAŁĄCZNIK VII

PLANY GOSPODAROWANIA WODAMI W DORZECZU

- A. Plany gospodarowania wodami w dorzeczu obejmują następujące elementy:
1. ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza wymaganej na mocy art. 5 i załącznika II. Obejmuje on:
 - 1.1. dla wód powierzchniowych:
 - odwzorowanie położenia i granic części wód,
 - odwzorowanie ekoregionów i typów części wód powierzchniowych w dorzeczu,
 - określenie warunków referencyjnych dla typów części wód powierzchniowych;
 - 1.2 dla wód podziemnych:
 - odwzorowanie położenia i granic części wód podziemnych;
 2. podsumowanie znaczących oddziaływań i wpływów działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych, w tym:
 - oszacowanie punktowych źródeł zanieczyszczeń,
 - oszacowanie rozproszonych źródeł zanieczyszczeń, w tym krótka charakterystykę użytkowania gruntów,
 - oszacowanie oddziaływań wywieranych na ilościowy stan wód, w tym poboru wody,
 - analizę innych rodzajów wpływu działalności człowieka na stan wód;
 3. określenie i odwzorowanie obszarów chronionych wymaganych o których mowa w art. 6 i załączniku IV;
 4. mapę sieci monitoringu ustalonych do celów art. 8 i załącznika V, oraz przedstawienie, w formie mapy, wyników programów monitoringu realizowanych zgodnie z wymaganiami tych przepisów dla określenia stanu:
 - 4.1. wód powierzchniowych (ekologicznego i chemicznego);
 - 4.2. wód podziemnych (chemicznego i ilościowego);
 - 4.3. obszarów chronionych;
 5. wykaz celów środowiskowych, ustalonych na mocy art. 4 dla wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz obszarów chronionych, w tym w szczególności określenie przypadków, w odniesieniu do których zastosowano przepisy zawarte w art. 4 ust. 4, 5, 6 i 7, oraz związane z tym informacje wymagane na mocy tego artykułu;
 6. podsumowanie analizy ekonomicznej korzystania z wody wymaganej na mocy art. 5 oraz załącznika III;

7. podsumowanie programu lub programów działań przyjętych na mocy art. 11, w tym sposoby osiągnięcia celów ustalonych na mocy art. 4;
 - 7.1. podsumowanie działań wymaganych dla wdrożenia prawodawstwa wspólnotowego w zakresie ochrony wód;
 - 7.2. sprawozdanie opisujące kroki i działania wykorzystane w celu zastosowania zasady zwrotu kosztów korzystania z wody, zgodnie z art. 9;
 - 7.3. podsumowanie działań podjętych dla spełnienia wymagań art. 7;
 - 7.4. krótka charakterystyka działań kontroli poborów i magazynowania wody, w tym odniesienia do rejestrów i określenie przypadków, wobec których zastosowano wyłączenia na mocy art. 11 ust. 3 lit. e);
 - 7.5. krótka charakterystyka działań przyjętych w celu ograniczenia zrzutów ze źródeł punktowych i innych działań mających wpływ na stan wód zgodnie z przepisami art. 11 ust. 3 lit. g) oraz art. 11 ust. 3 lit. i);
 - 7.6. określenie przypadków w których udzielono zezwolenia na bezpośrednie zrzuty do wód podziemnych zgodnie z przepisami art. 11 ust. 3 lit. j);
 - 7.7. podsumowanie działań podjętych zgodnie z art. 16 w odniesieniu do substancji priorytetowych;
 - 7.8. krótka charakterystyka działań zastosowanych, w celu zapobieżenia lub zmniejszenia wpływu przypadkowego zanieczyszczenia;
 - 7.9. charakterystyka działań zastosowanych na podstawie art. 11 ust. 5 w odniesieniu do tych części wód, dla których osiągnięcie celów określonych na mocy art. 4 jest mało prawdopodobne;
 - 7.10. szczegółowe dane dotyczące działań uzupełniających uznanych za konieczne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych;
 - 7.11. szczegółowe dane dotyczące działań zastosowanych w celu niedopuszczenia wzrostu zanieczyszczenia wód morskich, zgodnie z art. 11 ust. 6;
 8. wykaz wszelkich pozostałych szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza dotyczących przede wszystkim zlewni, sektorów, zagadnień lub typów wód, wraz z ich krótką charakterystyką ;
 9. krótka charakterystyka działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa i konsultacji publicznych, opis wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie;
 10. wykaz właściwych władz zgodnie z załącznikiem I;
 11. punkty kontaktowe i procedury pozyskiwania źródłowej dokumentacji i informacji określonych w art. 14 ust. 1, zwłaszcza szczegółowych danych dotyczących działań ograniczających przyjętych zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. g) oraz art. 11 ust. 3 lit. f), a także aktualnych danych monitoringu, zebranych zgodnie z art. 8 i załącznikiem V.
- B. Pierwsze uaktualnienie planu gospodarowania wodami w dorzeczu i każde następne zawiera także:

1. podsumowanie wszelkich zmian lub uaktualnień dokonanych od czasu publikacji poprzedniej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu, w tym podsumowanie przeglądów wykonanych na mocy art. 4 ust. 4, 5, 6 i 7;
2. ocenę osiągniętego postępu dokonanego w kierunku osiągnięcia celów środowiskowych, w tym przedstawienie w formie mapy, wyników monitoringu w okresie objętym poprzednim planem, oraz niezbędne wyjaśnienia dotyczące wszystkich nieosiągniętych celów środowiskowych;
3. krótka charakterystyka i wyjaśnienie wszystkich działań przewidzianych we wcześniejszej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu, które nie zostały zastosowane;
4. krótka charakterystyka wszelkich tymczasowych działań uzupełniających przyjętych na mocy art. 11 ust. 5 od czasu publikacji poprzedniej wersji planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

ZAŁĄCZNIK VIII

ORIENTACYJNY WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ZANIECZYSZCZEŃ

1. Związki chloroorganiczne i substancje, które mogą tworzyć takie związki w środowisku wodnym.
2. Związki fosforoorganiczne.
3. Związki cynoorganiczne.
4. Substancje i preparaty lub produkty ich rozkładu, o udowodnionych, właściwościach rakotwórczych lub mutagennych lub właściwościach mogących zakłócać w środowisku wodnym lub poprzez to środowisko funkcje produkcji sterydów, funkcje tarczycy, reprodukcyjne lub inne funkcje związane z hormonami .
5. Trwale węglowodory oraz trwale i biokumulujące się toksyczne substancje organiczne.
6. Cyjanki.
7. Metale i ich związki.
8. Arszenik i jego związki.
9. Biocydy i środki ochrony roślin.
10. Substancje w zawiesinie.
11. Substancje, które przyczyniają się do eutrofizacji (w szczególności azotany i fosforany).
12. Substancje, które wywierają niekorzystny wpływ na bilans tlenu (i można dokonać ich pomiaru przy użyciu takich wskaźników jak BZT, ChZT, itp.).

ZAŁĄCZNIK IX

DOPUSZCZALNE WARTOŚCI EMISJI I ŚRODOWISKOWE NORMY JAKOŚCI

„Dopuszczalne wartości” oraz „cele jakościowe” ustalone w ramach dyrektyw przyjętych na podstawie dyrektywy 76/464/EWG uważane są odpowiednio za dopuszczalne wartości emisji i środowiskowe normy jakości do celów niniejszej dyrektywy. Są one ustalone w następujących dyrektywach:

- (i) dyrektywa w sprawie zrzutów rtęci (82/176/EWG)⁴¹;
- (ii) dyrektywa w sprawie zrzutów kadmu (83/513/EWG)⁴²;
- (iii) dyrektywa w sprawie rtęci (84/156/EWG)⁴³;
- (iv) dyrektywa w sprawie zrzutów heksachlorocycloheksanu (84/491/EWG)⁴⁴;
- (v) dyrektywa w sprawie zrzutów substancji niebezpiecznych (86/280/EWG)⁴⁵.

⁴¹ Dz.U. L 81 z 27.3.1982, str. 29.

⁴² Dz.U. L 291 z 24.10.1983, str. 1.

⁴³ Dz.U. L 74 z 17.3.1984, str. 49.

⁴⁴ Dz.U. L 274 z 17.10.1984, str. 11.

⁴⁵ Dz.U. L 181 z 4.7.1986, str. 16.

ZAŁĄCZNIK X

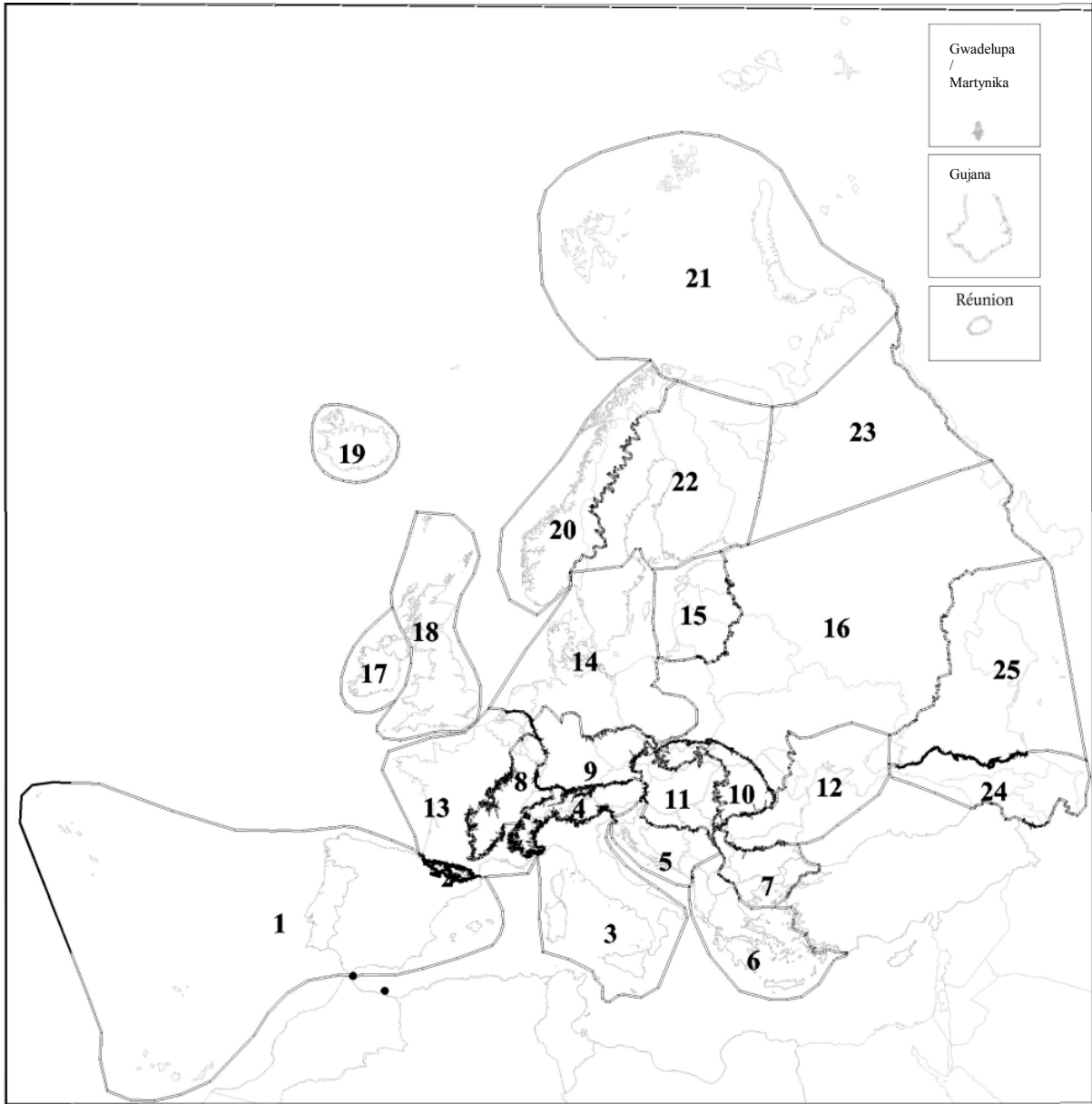
SUBSTANCJE PRIORYTETOWE

ZAŁĄCZNIK XI

MAPA A

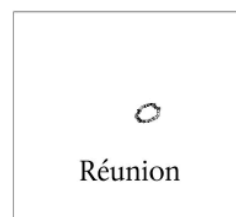
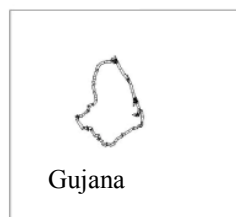
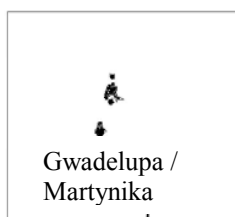
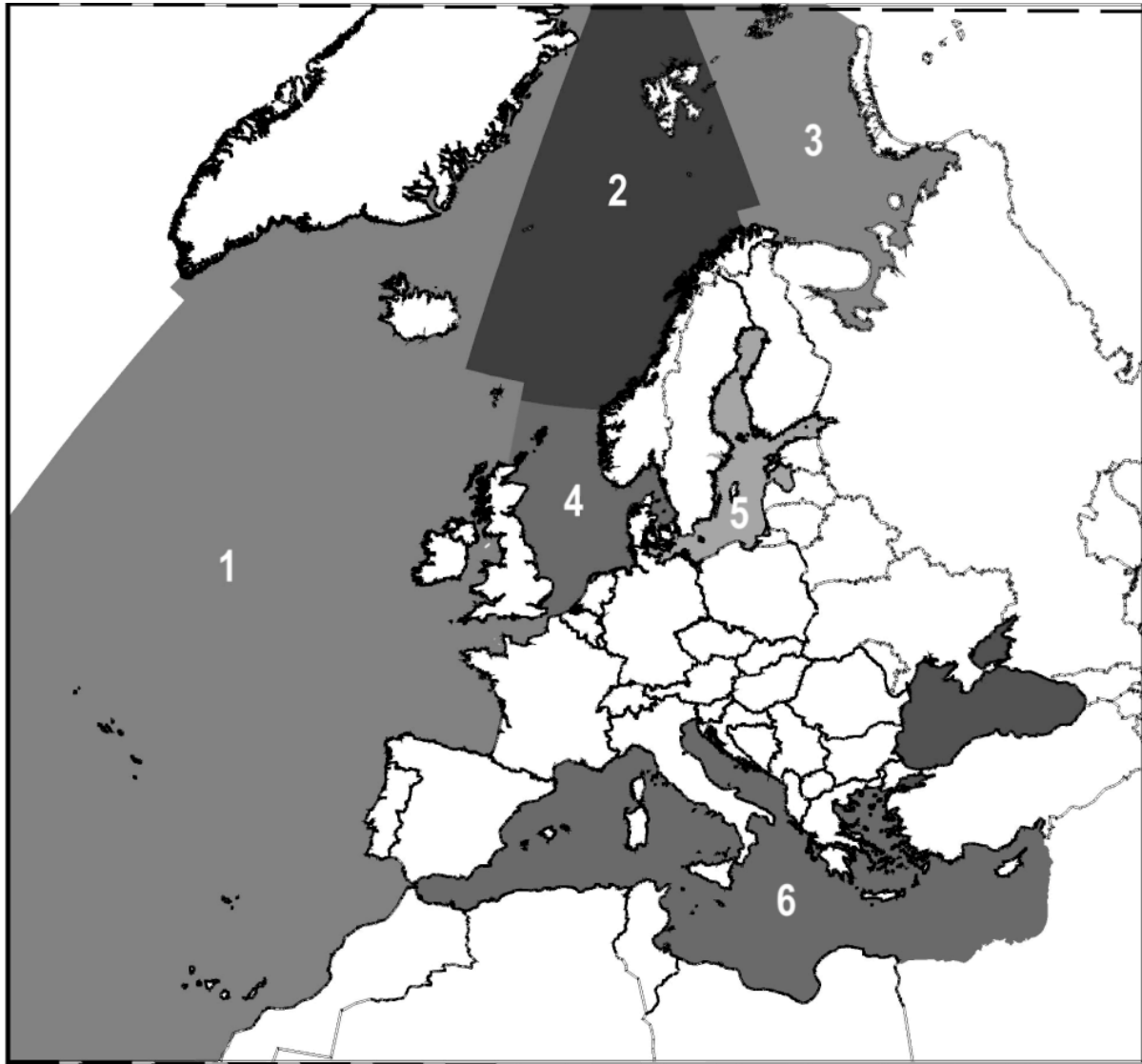
System A: Ekoregiony dla rzek i jezior

1. Region Iberyjsko - Makaronezyjski	10. Karpaty	19. Islandia
2. Pireneje	11. Niziny Węgierskie	20. Wyniesienia Borealne
3. Włochy, Korsyka i Malta	12. Region Pontyjski	21. Tundra
4. Alpy	13. Równiny Zachodnie	22. Tarcza Fennoskandynawska
5. Zachodnie Bałkany Dynarskie	14. Równiny Centralne	23. Tajga
6. Zachodnie Bałkany Greckie	15. Region Bałtycki	24. Kaukaz
7. Wschodnie Bałkany	16. Równiny Wschodnie	25. Depresja Kaspijska
8. Wyżyny Zachodnie	17. Irlandia i Irlandia Północna	
9. Wyżyny Centralne	18. Wielka Brytania	

MAPA B

System A: Ekoregiony wód przejściowych i wód przybrzeżnych

1. Ocean Atlantycki	4. Morze Północne
2. Morze Norweskie	5. Morze Bałtyckie
3. Morze Barentsa	6. Morze Śródziemne